

Dosarul nr. 1a-1538/23
Buiucani
1-19089538-02-1a-06092023
Stella

Judecătoria Chişinău sediul
Judecător: Bleşceaga

DECIZIE
În numele Legii

17 ianuarie 2024
Colegiul penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată
Judecători

mun. Chişinău

Teleucă Stelian
Chiroşca Igor şi Robu

Grefier
Cu participarea:
Procurorului *****
Avocaţilor *****
Inculpatei *****

Tofan Cristina

judecând în şedinţă de judecată publică *apelul avocatului ***** în interesele inculpatei ******, declarat împotriva sentinţei Judecătoriei Chişinău sediul Buiucani din 20 iulie 2023, în cauza penală privind învinuirea lui:

***** **Nicolae**, născut pe *****, IDNP: *****, originară din r*****şi înregistrată la domiciliu în *****. *****, *****, căsătorită, angajată în câmpul muncii în calitate de inginer în cadrul ÎMGFL nr. 3, fără persoane la întreţinere, cu studii superioare, cetăţean al Republicii Moldova, de naţionalitate moldoveancă, fără grade de invaliditate, fără titluri speciale, grade de calificare şi distincţii de stat, nu se află la evidenţa narcologică sau psihiatrică şi fără antecedente penale, –

în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal,

Cauza s-a aflat în procedură

- în instanţa de fond: 18.04.2019-20.07.2023;
- în instanţa de apel: 06.09.2023-17.01.2024.

Procedura de citare legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 20 iulie 2023, a fost recunoscută vinovată ***** Nicolae în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) din Codul penal (în redacția Legii nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022).

Conform prevederilor art. 60 alin. (1) din Codul penal și art. 389 alin. (4) pct. 3) din Codul de procedură penală, s-a eliberat ***** de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragerea la răspundere penală.

Măsura preventivă în privința lui ***** nu a fost aplicată în faza judecării cauzei.

Mijloacele materiale de probă: a) purtătorul de informație tehnico - electronică de tip CD-R cu denumirea „OMEGA”, pe care se atestă înregistrări audio video; b) o recipisă în copie datată cu 7 aprilie 2011 și c) un înscris de ciornă în copie nedatat, cu mențiunea unor calcule a mijloacelor bănești, s-a dispus a fi deținute la cauza penală pe toată durata păstrării sale.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de către avocatul Iurie Sidlețchi în interesele părții civile ***** împotriva lui ***** privind încasarea cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune a mijloacelor bănești în cuantum de 108 429 (una sută opt mii patru sute douăzeci și nouă) de lei și cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune a mijloacelor bănești în cuantum de 100 000 (una sută mii) de lei.

S-a încasat de la ***** în beneficiul părții civile ***** cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune mijloace bănești în sumă de 79 833 (șaptezeci și nouă mii opt sute treizeci și trei),24 de lei și cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune mijloace bănești în cuantum de 50 000 (cincizeci mii) de lei. În rest acțiunea civilă s-a respins ca fiind nefondată.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că, inculpata *****, în perioada lunii martie a anului 2010, prezentându-se ca angajat al SCL-N10, situat pe șoseaua Hâncești din mun. Chișinău și urmărind scopul sustragerii bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și cu inducerea în eroare, sub pretextul influențării factorilor de decizie din cadrul Primăriei mun. Chișinău, în scopul acordării unui spațiu locativ lui *****, a solicitat de la ultimul mijloace bănești în cuantum de 10 000 de

EURO, pentru a-i transmite persoanelor care urmau să fie influențate și 2 000 de EURO pentru serviciile sale de intermediere.

Astfel, în vederea realizării scopului cupidant, în perioada lunii aprilie 2010, ***** a primit de la ***** mijloace bănești în cuantum de 2400 de EURO, care potrivit cursului oficial al BNM din luna aprilie 2010 constituie echivalentul sumei de 40 029,84 de lei, pentru inițierea procedurii de repartizare a spațiului locativ lui ***** , după care ***** , în perioada lunii august 2010, a mai solicitat și a primit de la ***** , mijloace bănești în cuantum de 100 dolari SUA, care, potrivit cursului oficial al BNM din luna august 2010, reprezintă echivalentul sumei de 1219,99 de lei, pentru perfectarea unor acte la oficiul cadastral.

Tot ea, ***** , în luna decembrie din anul 2010 a solicitat și a primit de la ***** mijloace bănești în cuantum de 100 dolari SUA, care, potrivit cursului oficial al BNM din luna decembrie 2010 reprezintă 1216,85 lei, pentru urgentarea perfectării actelor la oficiul cadastral, iar în luna aprilie 2011, sub pretextul primirii actelor în mână, a mai solicitat și a primit de la ***** mijloace bănești în cuantum de 2000 de EURO, care potrivit cursului oficial al BNM din luna aprilie 2011 constituie echivalentul sumei de 23 077,20 lei.

Continuând intenția unică, ***** , în luna octombrie 2012, sub pretextul perfectării documentelor pentru acordarea spațiului locativ, a mai pretins și a primit de la ***** mijloace bănești în sumă de 3000 de lei, iar în luna decembrie a anului 2012, a mai primit mijloace bănești în cuantum de 300 de EURO, care potrivit cursului oficial al BNM din luna decembrie 2012 reprezintă suma de 4799 de lei.

Tot ea, ***** , acționând cu aceiași intenție unică, la data de 27 mai 2013, sub pretextul transmiterii către Comisia din cadrul Primăriei mun. Chișinău a unei sume de bani ce va favoriza adoptarea deciziei în beneficiul lui ***** , a mai solicitat și a primit de la ultimul mijloace bănești în cuantum de 400 de EURO, care potrivit cursului oficial al BNM din 27 mai 2013 reprezintă echivalentul sumei de 6490,36 de lei.

Prin urmare, prin acțiunile sale intenționate, ***** i-a cauzat părții vătămate ***** o daună materială considerabilă în valoare totală de 79 833,24 de lei.

De către organul de urmărire penală, acțiunile lui ***** au fost încadrate juridic inițial conform art. 190 alin. (4) din Codul penal – „escrocheria” (în redacția până la modificările operate prin Legea nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022), iar ulterior conform ordonanței de modificare a învinuirii în instanța de judecată din 14 noiembrie 2022, acțiunile lui ***** au fost reîncadrate juridic conform art.

190 alin. (2) lit. c) din Codul penal – „escrocheria”, adică „sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

Astfel, instanța de fond a pronunțat sentința sus-indicată.

3. *Nefiind de acord cu sentința menționată avocatul ***** în interesele inculpatei ***** a atacat-o cu apel, solicitând casarea sentinței Judecătorei Chișinău sediul Buiucani din 20 iulie 2023, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță cu adoptarea unei noi hotărâri prin care:*

- va constata, faptul că a avut loc încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale apelantei *****, la înaintarea în termen a învinuirii, prin prisma art. 6 din CEDO și art. 4 din Protocolul nr. 7 la CEDO, operându-se cu art. 29 alin. (4) Cod de Procedură Penală;

- va constata, nulitatea ordonanței procurorului în Procuratura mun. Chișinău of. Centru, ***** din 18.11.2018 prin care ***** a fost pusă sub învinuire cu depășirea termenilor de menținere a persoanei în calitate de bănuیت, precum și a rechizitoriului și a ordonanței de modificare a învinuirii în instanța de judecată, prin operarea nemijlocită a prevederilor art. 251 Cod de Procedură Penală al RM;

- va înceta, procesul penal în cauza penală de învinuire a lui ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod Penal al RM, în conformitate cu prevederile art. 332 alin. (1) Cod de Procedură Penală al RM, prin operarea nemijlocită a prevederilor art. 251, 391 alin. (1) pct. 6) Cod de Procedură Penală al RM, în legătură cu nulitatea ordonanței procurorului în Procuratura mun. Chișinău of. Centru, ***** din 18.11.2018 prin care inculpata ***** a fost pusă sub învinuire cu depășirea termenilor de menținere a persoanei în calitate de bănuیت, precum și a rechizitoriului și a ordonanței de modificare a învinuirii în instanța de judecată, iar în cazul în care se va considera că *procedura de înaintare a învinuirii și de sesizare a instanței nu a fost viciată, dar la materialele dosarului nu se regăsesc probe care ar confirma vinovăția apelantei, o va achita pe ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod Penal al RM, din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, iar faptele constatate, nu întrunesc elementele infracțiunii și va respinge acțiunea civilă formulate de către partea vătămată, ca fiind una neîntemeiată și semnată de către o persoană neîmputernicită.*

În motivarea cererii de apel avocatul inculpatei a invocat următoarele motive:

- învinuirea adusa apelantei este una abstractă și imprecisă, fapt ce denotă încălcarea de către procuratură a prevederilor legale referitor la

sesizarea instanței și duce în mod iminent la nulitatea artei procedurale, în acord cu prevederile art. 251 Cod de Procedură Penală al RM.

Cu referire la acest aspect, menționează că, analizând cu atenție conținutul învinuirii aduse Apelantei, care rezultă atât din rechizitoriu cât și din ordonanța de modificare a învinuirii în instanța de judecată, se poate constata cu certitudine caracterul abstract și imprecis al acesteia, fapt ce contravine în mod evident prevederilor art.281 alin.(2) și 296 alin.(2) din Codul de Procedură Penală al RM și duce în mod direct la încălcarea dreptului Apelantei la apărare, garantat prin art.6 par.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului. Or este evident că în situația în care învinuirea este abstractă și imprecisă, părții apărării îi revine doar să presupună contra căror argumente să se apere, fapt inadmisibil într-un proces penal unde, bănuitul, învinuitul sau inculpatul urmează să înțeleagă clar în ce constă învinuirea înaintată pentru a se putea apăra efectiv;

- atrage atenția asupra faptului că atât în rechizitoriu, cât și în ordonanța de modificare a învinuirii în instanța de judecată, nu este suficient descrisă situația de fapt și anume nu rezultă cu certitudine timpul, locul și modul săvârșirii infracțiunii, acuzarea limitându-se doar la descrierea abstractă a acestora.

În susținerea acestei idei, face referire la conținutul rechizitoriului și a ordonanței de modificare a învinuirii în instanța de judecată, unde acuzarea, nu a reflectat cel puțin 2 aspecte esențiale, de la care instanța de judecată urmează să pornească la adoptate unei sentințe și anume: nu a indicat cu certitudine timpul comiterii presupuselor fapte infracționale și nici locul comiterii acestora.

În acest sens, privitor la timpul comiterii presupuselor fapte infracționale, în rechizitoriu, dar și în ordonanța de modificare a învinuirii în instanța de judecată, procurorul a operat cu sintagme imprecise, care nu permit stabilirea perioadei exacte de timp în care au avut loc presupusele fapte infracționale, cum ar fi: „în perioada lunii aprilie 2010”, „în perioada lunii august 2010”, „în noiembrie 2010”, „după o perioadă de circa 3 luni”, „în luna octombrie 2012”, „în decembrie 2012”, fapt ce contravine prevederilor legale menționate mai sus.

- privitor la locul comiterii presupuselor fapte infracționale, menționează că - locurile unde ar fi avut loc solicitări de bani, sau unde au avut loc transmiterea banilor, învinuirea e și mai neclară, acesta nefiind reflectat de loc în conținutul rechizitoriului sau a ordonanței privind modificarea învinuirii în instanța de judecată, fapt ce din nou, contravine normelor imperative menționate mai sus.

Corespunzător, atestă că acuzarea a remis în instanța de judecată cauza penală, fără a stabili o serie de circumstanțe obligatorii pentru justa soluționare a acesteia, neidentificând cel puțin timpul și locul comiterii presupuselor fapte infracționale, fără a mai vorbi despre demonstrarea prin probe a circumstanțelor descrise în actul de învinuire. Cu alte cuvinte, acuzarea a solicitat recunoașterea apelantei vinovate de comiterea unei presupuse infracțiuni, locul și timpul comiterii căreia nu a fost stabilită de organul de anchetă, lăsând astfel povara stabilirii acestor circumstanțe obligatorii pentru instanța de judecată, fapt ce nu a fost făcut nici de către prima instanță, această limitându-se în a copia învinuirea adusă apelantei de către acuzare, fără a stabili însă circumstanțele de fapt menționate mai sus și anume: care a fost perioada exactă de timp în care ar fi fost comise faptele infracționale de către Apelantă? Unde au fost comise acțiunile incriminate?

Suplimentar, menționează că acuzarea nu a concretizat nici care ar fi modalitatea de comitere a presupuselor fapte infracționale de către Apelantă, indicând în ordonanța privind modificarea învinuirii faptul că, Apelanta a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit. c) Cod Penal - escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducerea în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, fără a concretiza totuși care dintre aceste 2 modalități ar fi fost utilizată de către Apelantă - abuzul de încredere sau inducerea în eroare, ori aceste două modalități prin definiție se exclud reciproc.

În lumina celor menționate și ținând cont de faptul că în acord cu prevederile art. art. 8 alin. (3), 24 alin. (2), art. 66 alin. (2) pct. (1), 281 alin. (2), 296 alin. (2), 325 alin. (1), 389 alin. (2) Cod de Procedură Penală al RM, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, în lipsa unei învinuiri certe, care ar corespunde cerințelor stabilite la art. 281 alin.(2) și art. 296 alin.(2) din Codul de Procedură Penală al RM, instanța de judecată nu a fost în drept să completeze din oficiu învinuirea cu alte careva circumstanțe de fapt nestabilite de către acuzare în actul de învinuire și prin urmare în speță nu putea fi adoptată o sentință de condamnare.

Mai mult, conform art. 251 Cod de Procedură Penală al RM, *una din nulițile care atrag nulitatea actelor procedurale, este încălcarea prevederilor legale referitor la sesizarea instanței.* Astfel, neîndeplinirea condițiilor prevăzute de lege cu privire la forma și conținutul rechizitoriului, echivalează cu încălcarea prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței, încălcare, care potrivit art. 251, alin. (3) Cod de Procedură Penală al RM, atrage nulitatea absolută a actului procedural,

adică nu se înlătură în nici un mod. Prin urmare, în speță instanța de fond urma să constate nulitatea absolută a actului de sesizare a instanței și a ordonanței de modificare a învinuirii în instanța de judecată. Spre regret, deși toate aceste argumente au fost prezentate și instanței de fond, acestea au fost neglijate cu desăvârșire la adoptarea sentinței pe caz;

- susține că constatările instanței de fond, privitor la faptul că la înaintarea învinuirii apelantei, de către organul de urmărire penală au fost respectate principiile și rigorile expuse prin art. 63 și/sau 281 din Codul Procedură Penală al RM, la fel sunt neîntemeiate or la caz, există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a apelantei, fapt ce impune adoptarea unei soluții de încetare a procesului penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de Procedură Penală.

Cu referire la acest aspect, atrage atenția asupra faptului că, pe lângă caracterul formal și abstract al învinuirii aduse apelantei, însăși procedura de punere a acesteia sub învinuire a fost una defectuoasă, aceasta având loc cu depășirea termenului legal pentru punerea persoanei sub învinuire, fapt ce impune necesitatea constatării nulității ordonanței de punere sub învinuire, a ordonanței de modificare a învinuirii în instanța de judecată și a rechizitoriului, ca act final de sesizare a instanței de judecată, cu încetarea procesului penal intentat în privința Apelantei, în temeiul art. 391 pct. 6) Cod de Procedură Penală al RM. Or, reieșind din prevederile art. 332 alin. (1) Cod de Procedură Penală al RM, *în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5} -9J. 285 alin. (2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.* Iar, potrivit art. 275 pct. 9) Cod de Procedură Penală al RM, *urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.* Finalmente, potrivit art. 391 Cod de Procedură Penală al RM, *sentința de încetare a procesului penal se adopta dacă: există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.*

În acest sens, atrage atenția asupra faptului că urmărirea penală în prezenta cauză penală, a fost pornită de ofițerul de urmărire penală al Direcției nr. 2 a DGUP a CNA, locotenent major Ion Scorpan la data de 18.05.2018, pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod Penal al RM. (Vol. I, f.d. 1)

Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale, aceasta a fost inițiată pe faptul că „la 23.04.2018 în adresa organului de urmărire penală

*a Centrului Național Anticorupție a parvenit plângerea cet. *****, pe faptul acțiunilor ilegale ale cet. *****, care prin înșelăciune și abuz de încredere a dobândit mijloacele bănești în sumă de 5400 Euro. în cadrul examinării plângerii s-a stabilit, că în perioada anilor 2010-2013, cet. *****, a estorcat și primit de la cet. ***** mijloace bănești în sumă de 5400 Euro, sub pretextul soluționării în favoarea ultimului, obținerea spațiului locativ de la Consiliul municipiului Chișinău. După intrarea în posesie a mijloacelor bănești indicate, cet. ***** nu i-a fost soluționată problema cu spațiului locativ de la Consiliul municipiului Chișinău și nici mijloacele bănești transmise pentru aceasta nu i-au fost restituiți. Astfel, cet. *****, a comis dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile."*

Sustine că din conținutul ordonanței de începere a urmăririi penale, rezultă cu certitudine faptul că în speță, urmărirea penală nu a fost pornită *in rem* - pe fapt, așa cum o prescrie legea atunci când din conținutul sesizării, există o bănuială rezonabilă privitor la faptul că ar putea fi comisă o infracțiune, fără a fi indentificate persoanele culpabile de comiterea presupusei infracțiuni, ci *in personam* - pe persoană, adică încă de la momentul emiterii ordonanței privind începerea urmăririi penale, organul de urmărire penală o suspecta pe Apelantă de comiterea unei infracțiuni, fiind descrisă în ordonanță fapta concretă, identificată persoana care ar fi comis fapta și menționată încadrarea juridico-penală a faptei indicând clar că „cet. *****, a estorcat și primit de la cet. ***** mijloace bănești în sumă de 5400 Euro sub pretextul soluționării în favoarea ultimului, obținerea spațiului locativ de la Consiliul municipiului Chișinău (...) Astfel, cet. *****, a comis dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile".

În continuare, reieșind din materialele cauzei penale, se atestă că deși, încă de la începerea urmăririi penale, organul de urmărire penală o suspecta pe Apelantă de comiterea infracțiunii ce i se impută în prezent, abia la data de 08.08.2018, adică la aproximativ 2,5 luni de la momentul începerii urmăririi penale și de la apariția suspiciunii că Apelanta este persoana care ar fi comis infracțiunea de escrocherie, organul de urmărire penală reprezentat de Ofițerul superior de urmărire penală al IP Centru al DP mun. Chișinău, inspector principal Ablak Lucia a întocmit și trimis în adresa Apelantei o citație prin care a invitat-o pentru a fi recunoscută în calitate de bănuită în prezenta cauză penală (vol. 1, f.d. 67), iar prin ordonanța

aceluiași ofițer de urmărire penală din 20.08.2018, Apelanta a fost recunoscută în calitate de bănuită în această cauză penală, (vol. 1, f.d. 78).

Menționează că, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuită a Apelantei, conținea practic aceeași argumentare ca și cea expusă în ordonanța de începere a urmăririi penale și anume a fost indicat că: „*în cadrul urmăririi penale s-a stabilit, că în perioada anilor 2010-2013, cet. *****, a estorcat și primit de la cet. *****, mijloace bănești în sumă de 5400 Euro, sub pretextul soluționării în favoarea lui în obținerea unui spațiu locativ de la Consiliul municipiului Chișinău. După intrarea în posesie a mijloacelor bănești indicate, cet. ***** nu i-a fost soluționată problema cu spațiului locativ de la Consiliul municipiului Chișinău și nici mijloacele bănești transmise pentru aceasta nu i-au fost restituite, pricinuindu-i astfel un prejudiciu material considerabil, ceea ce vine să susțină ipoteza înaintată privitor la faptul că, încă de la momentul pornirii urmăririi penale, organul de anchetă deja o suspecta pe inculpată de comiterea infracțiunii care în prezent se cercetează în instanța de judecată.*

Ulterior, prin ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău of. Centru, ***** din 18.11.2018, Apelanta a fost pusă sub învinuire în prezenta cauză penală, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) CP al RM. (vol. 1, f.d. 103-104)

Raportând situația descrisă mai sus la prevederile normelor de drept ce reglementează procedura recunoașterii persoanei în calitate de bănuیت, termenii de înaintare a învinuirii în privința persoanei recunoscute în calitate de bănuیت, atrage atenția asupra următoarelor aspecte ce denotă ilegalitatea punerii sub acuzare a inculpatei:

Astfel, potrivit art. 63 alin. (1/1) Cod de Procedură Penală, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuیت și informația despre drepturile prevăzute la art. 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile din momentul de emitere a ordonanței, dar nu mai târziu de ziua în care bănuitul s-a prezentat sau a fost adus silit, ori din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 63 alin. (2) Cod de Procedură Penală, *organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuیت: 1) persoana reținută - mai mult de 72 de ore; 2) persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate - mai mult de 10 zile din momentul când i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive; 3) persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni. Potrivit alineatului (3), la momentul expirării,*

după caz, a unui termen indicat în alin. (2), organul de urmărire penală este obligat să elibereze bănuitul reținut ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire, în caz de prelungire a termenului de menținere în calitate de bănuit mai mult de 3 luni, ofițerul de urmărire penală este obligat să informeze imediat bănuitul despre aceasta.

În Decizia nr.25 din 29.03.2018 de inadmisibilitate a sesizării nr.20g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin. (1) punctele 1)-3) și alin. (2) pct. 3) din Codul de Procedura Penală al RM, (recunoașterea calității de bănuit a persoanei), înalta Curte de jurisdicție constituțională a indicat că dispozițiile articolului 63 alin.(1) pct. 1)-3) din Codul de Procedură Penală al RM contravin dispozițiilor articolelor 4, 20, 23 alin.(2), 26 alin.(1)-(3) și 54 alin.(1) din Constituție, în măsura în care nu stabilesc și alte acte procedurale care ar conține o acuzație în materie penală.

Curtea a observat că articolul 63 alin.(1) din Codul de Procedură Penală al RM stabilește că persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuit doar dacă în privința acesteia a fost emis unul dintre următoarele acte procedurale: 1) procesul-verbal de reținere, 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate și 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit. De asemenea, potrivit pct.3) din alin.(2) al aceluiași articol, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuit mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni doar persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate.

Curtea a reținut că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit reglementate de articolul 63 alin.(1) din Codul de Procedură Penală al RM se referă la prima componentă a conceptului de *“acuzație în materie penală”* în sensul Convenției, și anume la *“notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”*.

Cu referire la criticile de neconstituționalitate invocate în sesizare, potrivit cărora modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit stabilite de articolul 63 alin.(1) din cod sunt reglementate în mod limitativ, Curtea a mai reținut că problema abordată de autorul excepției își găsește soluția în cuprinsul alin. (1/1) din același articol, care prevede că ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit și informația despre drepturile prevăzute la articolul 64 se aduc la cunoștință în decurs de 5 zile [...] din momentul de începere a primei acțiuni procedurale efectuate în raport cu acesta.

Astfel, Curtea a observat că soluția legislativă prevăzută de alin.(1/1) din articolul 63 din cod reprezintă o excepție de la alin. (1) din același articol și corespunde celui de-a doilea element al noțiunii de „acuzatie în materie penală” în sensul Convenției, care se manifestă prin existența unor „repercusiuni importante asupra situației (persoanei)”.

Excepția menționată constă în faptul că, în cazul în care față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această persoană în calitate de bănuț în decurs de 5 zile din momentul de începere a primei acțiuni procedurale.

Din cele menționate, Curtea a relevat că aprecierea existenței sau a absenței unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)” reprezintă factorul determinant în procesul de calificare a percheziției atât sub aspectul unei „acuzatii în materie penală”, în sensul articolului 6 § 1 din Convenție, cât și sub aspectul dispozițiilor articolului 63 alin.(11) din Codul de Procedură Penală.

În acest sens, legislatorul le-a acordat organelor de urmărire penală și instanțelor de judecată competența de a aprecia, în fiecare caz concret, dacă acțiunile procedurale efectuate în cadrul urmăririi penale au produs sau nu repercusiuni importante pentru situația persoanei și dacă, în consecință, persoanei trebuie să-i fie recunoscută calitatea de bănuț în sensul alin. (1/1) al articolului 63 din Cod, având în vedere particularitățile fiecărui caz concret.

Prin urmare, Curtea a reținut că articolul 63 alin.(1) din Codul de Procedură Penală al RM, prevede o listă exhaustivă de acte procedurale prin care persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuț, însă, prin excepția instituită de alin. (1/1) din același articol, legislatorul stabilește anumite garanții pentru situațiile în care organele de urmărire penală desfășoară acțiuni procedurale care au consecințe importante pentru persoană, fapt care corespunde rigorilor dreptului la un proces echitabil stabilit de articolul 20 din Constituție.

În atare circumstanțe, atrage atenția asupra faptului că dispunerea începerii urmăririi penale *in personam* și *nu in rem*, pot fi tratate ca având repercusiuni importante pentru situația inculpatei și poate fi considerată deja o acuzatie în materie penală. Or, potrivit jurisprudenței CtEDO, în sensul art. 6 paragraf 1) al Convenției, „acuzatie in materie penată” reprezintă notificarea oficială, ce emană de la o autoritate competentă, a faptului că unei persoane i se impută săvârșirea unei fapte penale, ceea ce

atrage repercusiuni importante asupra respectivei persoane (a se vedea Hotărârea Eckle versus Republica Federativă Germania, 15.07.1982, par. 73; Hotărârea Deweer versus Belgia, 27.02.1980, par. 46) (CtEDO, hotărârea Engel și alții vs Olandei, din 8 iunie 1976, §81, Adolf vs Austiei, hot. din 28.03.1982, § 30; Campell și Fel vs Regatul Unit, hot. din 28 iunie 1984§ 68- 74).

Astfel, CtEDO a stabilit trei criterii alternative („criterii Engel”) pentru a aprecia dacă o ramură a dreptului intern intră în noțiunea de „*acuzatie în materie penală*” calificarea faptei ca infracțiune în dreptul intern, natura faptei incriminate și natura și gradul de severitate a sancțiunii ce poate fi aplicată autorului ei (Hotărârea CEDO Schmautzer vs Austria, 23.10.1995, par. 27).

Așadar, Curtea a decis că noțiunea de „*acuzatie*” în sensul art. 6 paragraf 1) poate sa prezinte, în unele cazuri, forma unor măsuri ce au repercusiuni importante privitoare la situația unei persoane suspectate de comiterea unei fapte penale, altele decât o notificare oficială prin care i s-ar imputa aceasta. Determinarea cu precizie a momentului din care intervine o „*acuzatie în materie penală*”, potrivit jurisprudenței CtEDO, prezintă o deosebită importanță, întrucât din acel moment sunt garantate drepturile persoanei în calitate de bănuît, inclusiv cele prevăzute la art. 6 din CEDO.

CtEDO a statuat în cauza Brusco vs Franța, hotărârea din 14.10.2010 §47, că o persoană dobândește calitatea de bănuît, ce atrage aplicarea garanțiilor art. 6 din Convenție, nu din momentul în care această calitate îi este adusă la cunoștință, ci din momentul în care autoritățile naționale aveau motive plauzibile pentru a-l suspecta de comiterea unei infracțiuni.

Din punct de vedere procedural, necesitatea determinării momentului de la care se consideră fundamentată acuzarea, este strâns legată de posibilitatea celui acuzat de a cunoaște despre acest fapt și de a întreprinde măsurile prevăzute de lege pentru a-și promova și apăra drepturile și interesele legitime.

Totodată, menționează că nici Convenția și nici CtEDO nu operează cu termenii specifici de bănuît și învinuit, utilizați de legiuitorul național, ci cu termenul generic de acuzat (de ex. cauza Eckle vs Germania, 1982), persoana căreia i s-a adus la cunoștință oficial despre existența unei acuzații în materie penală, noțiunea de „*acuzare penală*” poartă un caracter autonom și urmează a fi interpretată în conformitate cu Convenția, fapt statuat și în hotărârea în cauza Keonig din 28.06.1978, par.88.

În materie penală, termenul rezonabil începe a decurge în conformitate cu prevederile art.6 par. 1 al Convenției din ziua înaintării acuzării, ziua arestării, ziua informării oficiale despre pornirea urmăririi penale sau din

ziua pornirii urmăririi penale (Hotărârea în cauza Wemhoff și Neumaster vs Germania din 27.06.1968 și Hotărârea în cauza Reingheizen din 16.07.1971). Tot cu referire la categoria acuzație, în cauza Reinhardt și Slimane-Kaid vs. Franța (31 martie 1998, nr.21/1997/805/1008 și 22/1997/806/1009, par.93).

Curtea a statuat, în sensul art.6 alin.(1) CoEDO că aceasta reprezintă notificarea oficială:/ provenind de la autoritatea competentă, cu privire la reproșul ce i se aduce unei persoane de a fi săvârșit o infracțiune, idee care cuprinde așa-numita repercusiune importantă asupra situației persoanei.

- în cauza Deweer contra Belgiei din 27.02.80, nr.6903/75, Curtea a statuat asupra noțiunii de "acuzație" în materie penală la care face referire la art.6 CEDO, menționând că aceasta are un caracter autonom, care ignoră definițiile din dreptul intern. Acuzația se definește ca notificarea oficială emanând de la autoritatea competentă, a unui reproș, de a fi comis o infracțiune. Notificarea nu trebuie să aibă o anumită formă, având acest caracter orice act implicit, care emana de la o autoritate de stat și care produce efecte importante asupra situației persoanei, conținând o acuzație penală implicită. În aceeași Hotărâre, Curtea a menționat că, în sfera dreptului penal "termenul rezonabil" potrivit prevederilor art.6 alin.(1) CEDO „la necesitate începe în ziua în care persoanei îi este înaintată acuzarea" (cauza Neumeister din 27.06.68). "Termenul rezonabil" poate în anumite circumstanțe, să înceapă să curgă și mai înainte de transmiterea cauzei în instanța competentă;

- în hotărârile judiciare pe cauzele Wemhoff și Neumeister din 28.06.68 și ulterior în cauza Ringeisen din 16.07.1971, punctul de pornire a fost corespunzător - data arestului pentru data la care persoana a fost oficial informată că urmărirea penală este posibilă, cât și data pornirii anchetei preliminare;

- conform par.41, 42 și 46 ale aceleiași Hotărâri CtEDO în cauza Deweer vs Belgia, se constată ca, noțiunea de acuzat se recunoaște din data când împotriva persoanei s-a început urmărirea penală. Deși termenul de învinuit încă nu este aplicat oficial, însă reieșind din acțiunile organelor de drept care sunt îndreptate direct în vederea investigării implicării unei persoane în comiterea infracțiunii, acesta deja urmează a fi recunoscut ca fiind acuzat;

- în cauza Padin Gestoso contra Spaniei din 08.12.1998 nr.39519/98, Curtea a apreciat că până la momentul începerii urmăririi penale și arestării reclamantului, situația sa nu a fost direct afectată de investigațiile dispuse de către judecătorul de instrucție. În consecință nefiind afectat de vreo măsură cu caracter penal până la acel moment, reclamantul nu avea

călii.:«;., de acuzat în sensul art.6 CEDO, pe care a dobândit-o doar la momentul începerii urmăririi penale împotriva sa.

În consecință, garanția oferită de art.6 lit. a) CEDO, aceea de a fi informat asupra naturii acuzației, începe să funcționeze doar din acel moment. Prin urmare, aceste ingerințe în drepturile și libertățile persoanei, fiind raportate la categoria bănuitalui în procesul penal (art.63 Cod de procedură penală), adică persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea sub învinuire, impune emiterea de către organul de urmărire penală sau procuror a procesului-verbal de reținere; hotărârii de aplicare a măsurii preventive neprivative de libertate sau a ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît - acte procedurale prin care este expus conținutul bănuielii și încadrarea juridică a faptelor infracționale de săvârșirea cărora este suspectat;

- atrage atenția asupra faptului că omiterea de către organul de urmărire penală a obligației procedurale pozitive de a o recunoaște pe intimată în calitate de bănuît, în decurs de cel mult 5 zile din momentul începerii urmăririi penale *in personam*, a condus la lezarea dreptului acesteia prevăzut de art. 63 alin.(11) din Codul de Procedură Penală al RM de a beneficia de garanțiile statutului de bănuît, din momentul ce o „bănuială rezonabilă” în privința acesteia a fost formulată în cadrul unui proces penal, inclusiv în cadrul procedurilor desfășurate în privința sa.

Or, recurgerea de către OUP și procuror la tertipuri în fraudarea garanțiilor procedurale ale inculpatei, pe care le avea în calitate de bănuît, reprezintă cu siguranță o violare a dreptului ultimei la un proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenție.

Astfel, este indubitabil că ordonanța de începere a urmăririi penale din 18.05.2018, reprezintă, în esență, acte procedurale care atestă bănuieli directe la adresa Apelantei privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) CP al RM.

Curtea Constituțională în hotărârea nr.39 din 9 iulie 2001, pct.7, a statuat că în Republica Moldova dreptul intern și cel internațional reprezintă un tot întreg, jurisprudența CtEDO face parte din dreptul accesoriu la tratatul internațional (soft law), ea devenind parte integrantă a dreptului intern, și în acest sens, reținând prevederile art. 7 din Codul de Procedură Penală al RM, jurisprudența înaltei Curți, pertinentă determinării statutului de bănuît al inculpatului ¹ faza de urmărire penală și momentului în care acesta intervine, urmează a fi reținută drept prioritară în raport cu reglementările naționale. La aprecierea notificării privind acuzația în materie penală a inculpatei, apărarea reiese și din aprecierile Curții Constituționale din Decizia nr.62 din 13.05.2021 de inadmisibilitate a

sesizării nr.170a/2020 pentru interpretarea articolului 70 alin.(3) din Constituție și pentru controlul constituționalității articolului 63 alineatele (1) și (1/1) din Codul de procedură penală.

Așa în pct.21), înalta Curte a reținut că, pornirea urmăririi penale în privința unei persoane nu reprezintă, la modul general și abstract, o acuzație în materie penală. Această acțiune de urmărire penală poate comporta trăsăturile unei acuzații în materie penală doar în funcție de repercusiunile sale asupra situației unei persoane concrete și de caracterul acțiunilor de urmărire penală care vor fi desfășurate după pornirea urmăririi penale. La caz, neafectarea drepturilor sau libertăților constituționale ale învinutului, prin adoptarea acestui act procedural, nu poate fi reținută drept concludentă, deoarece Curtea Constituțională în pct. 8) al Hotărârii nr.26 din 23.11.2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin.(6) art.63 din Codul de procedură penală, a relevat că, recunoașterea calității de bănuît presupune nu numai drepturi procesuale, dar și restrângerea drepturilor constituției-. I legate de libertatea persoanei, dreptul la libera circulație s.a. Și în cazul recunoașterii calității de bănuît pe cel de-al treilea temei - prin ordonanță - persoana este supusă unor restrângeri: imposibilitatea legalizării unor acte (spre exemplu, de identitate), consemnarea faptului respectiv în cazierul judiciar, în cazul când persoana este nevinovată - suferința psihologică, cauzată de suspectarea de comiterea unei infracțiuni, atitudinea societății și a victimei ș.a.

În acest aspect, Curtea Constituțională și-a exprimat dezacordul cu opinia Plenului Curții Supreme de Justiție, expusă în Hotărârea nr.7 din 04.07.2005, conform căreia „pornirea urmăririi penale, recunoașterea persoanei în calitate de bănuît, punerea persoanei sub învinuire, dispunerea efectuării unei expertize nu afectează drepturi sau libertăți constituționale”. În sensul normelor constituționale, recunoașterea calității de bănuît/învinuit se aplică în interesul persoanei, pentru apărarea sa, persoana dobândind astfel drepturi suplimentare, reglementate de art. 64/66 Cod de procedură penală (să știe pentru ce faptă este bănuîtă/învinuită, să fie audiată în prezența apărătorului, să ceară recuzarea persoanei care efectuează urmărirea penală, a procurorului etc.)

Corespunzător, ținând cont de evoluarea hotărârilor procesuale adoptate în raport cu inculpata, concluzionează că ordonanța de punere sub învinuire a acesteia din 19.11.2018, în baza art. 190 alin. (4) CP, este contrară prevederilor art. 63 alin.(3) Cod de Procedură Penală. Or, obligația pozitivă a organului de urmărire penală de a o recunoaște pe Apelantă în calitatea de bănuît a apărut imediat ce i-au devenit cunoscute motivele de o

bănuie de comiterea infracțiunii imputate sau cel târziu, în termen de 5 zile din momentul începerii primei acțiuni în raport cu aceasta, adică cel târziu la data de 23.05.2018 (18.05.2018 când a fost începută urmărirea penală + 5 zile) și corespunzător, învinuirea urma a fi adusă cel târziu la 23.08.2018, pe când aceasta a fost făcută abia la 19.11.2018.

Având în vedere aceste constatări, atrage atenția asupra faptului că calitatea procesuală de bănuie a apelantei, în raport cu prevederile art. 63 alin.(2) Cod de Procedură Penală, a încetat de drept, cel târziu în data de 24.08.2018, or ulterior, în cauză nu a fost emisă o ordonanță motivată în baza art. 63 alin.(2) pct. 3 Cod de Procedură Penală, cu acordul Procurorului General sau adjuncților săi, de menținere în privința Apelantei a calității de bănuie mai mult de trei luni, prin urmare până la această dată Apelantei urma a-i fi înaintată învinuirea sau, în caz contrar, ultima urma a fi scoasă de sub urmărire penală.

În acest context, prin înaintarea acuzației față de Apelantă la data de 19.11.2018, pe o durată ce a depășit termenul imperativ procesual de 3 luni, acesteia i-a fost îngădit dreptul legitim și garantat de art. 21, 26 din Constituția RM.

În așa fel, neînaintarea de către procuror a acuzației Apelantei, până la expirarea termenului de 3 luni din momentul în care organului de urmărire penală i-au devenit cunoscute motivele de a o bănuie de comiterea infracțiunii imputate, care a avut repercusiuni importante asupra situației sale personale, în conformitate cu prevederile legale și jurisprudența relevantă a CtEDO, reprezintă cu certitudine o violare a dreptului Apelantei la apărare și la un proces echitabil, consfințit în art. 6 al Convenției, care a afectat legitimitatea actului procedural contestat și impune soluția legală de desființare a actului de acuzare din 19.11.2018 precum și a rechizitoriului, în calitate de act oficial de sesizare a instanței de judecată.

Ținând cont de circumstanțele expuse supra, în speță este neîndoielnică necesitatea încetării procesului penal în cauza penală de învinuire a Apelantei în baza art. 190 alin. (2) lit. c) CP al RM din motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală;

- susține că potrivit ordonanței de modificare a învinuirii din 14.11.2022, acuzarea de stat a învinuit Apelanta de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) CP al RM, fiindu-i incriminată *săvârșirea acțiunii infracționale de escrocherie, adică sustragerea bunurilor oii persoane prin abuz de încredere, inducerea în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

- menționează că, din analiza normei legale incriminate Apelantei, constată că obiectul juridic al infracțiunii are un caracter complex: obiectul juridic principal îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile sau imobile, iar obiectul juridic secundar îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Totodată, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 190 CP, se manifestă prin: 1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două (inacțiuni) - a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică sustragerea lor; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în abuzul de încredere sau inducerea ori menținerea în eroare a unei sau a mai multor persoane 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv (în speță - în proporții considerabile); 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile. Iar, latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 CP se caracterizează, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special, și anume a scopului de cupiditate;

- mai susține că analizând probele acușării, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, se impunea adoptarea unei sentințe de achitare a Apelantei de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit.c) Cod penal, din considerentul că învinuirea adusă nu și-a găsit confirmarea, or, în conformitate cu art. 389 alin. (1) Cod de Procedură Penală al RM, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată;

- cu referire la declarațiile părții vătămate, oferite la etapa urmăririi penale (Vol.1, f.d. 56-58; 124), precum și în instanța de judecată, privitor la faptul că, în perioada anilor 2010 - 2013, Apelanta ar fi pretins și primit de la acesta mijloace bănești pentru repartizarea unui apartament, angajament ce nu ar fi fost îndeplinit într-un final de către Apellantă, urmează de menționat că acestea, de sine stătător, nu pot fi suficiente pentru determinarea vinovăției Apelantei în comiterea infracțiunii incriminate, din moment ce declarațiile date, nu sunt confirmate prin alte mijloace de probă și nici nu se află în coroborare cu alte probe anexate la materialele cauzei.

Astfel, menționează că, la materialele cauzei nu există depoziții ale altor eventuali martori oculari care ar putea confirma cele relatate de către partea vătămată privitor la faptul solicitării de către Apellantă a unor

mijloace bănești pentru facilitarea procedurii de repartizare a unui apartament și nici faptul transmiterii de către partea vătămată și respectiv - recepționării de către Apelantă a acestor mijloace bănești, fapt confirmat și de către acesta pe parcursul urmăririi penale, unde în procesul efectuării confruntării dintre părți (Vol.1, f.d. 89-92), la întrebarea adresată de către reprezentantul organului de urmărire penală, partea vătămată a relatat că *„alte persoane nu erau prezente la momentul transmiterii banilor doamnei *****”*

Precizează că, contrar constatărilor instanței de fond, expuse în sentința contestată, privitor la faptul că, *„partea vătămată a ***** a explicat într-un mod cert despre fiecare sumă de bani primită de la inculpată”*, materialele cauzei penale denotă contrariul și anume faptul că, declarațiile oferite de către partea vătămată pe parcursul urmăririi penale și judecării cauzei sunt imprecise și contradictorii între ele, fapt ce ridică semne rezonabile de îndoială privitor la veridicitatea acestora.

Cu referire la acest fapt, menționează că declarațiile părții vătămate sunt contradictorii în partea ce ține de cuantumul exact al mijloacelor bănești pe care pretinde că i le-a transmis în favoarea Apelantei, menționând suma de *„5400 EURO și 400 dolari SUA”* în plângerea adresată primarului general al mun. Chișinău la data de 20.03.2018 (Vol. 1, f.d 5 un total de 5400 euro și 650 dolari în explicațiile oferite la CNA la data de 11.04.2018 (Vol. 1, f.d. 14-16), un total de 5400 euro, 400 dolari și 3000 lei în depozițiile oferite în calitate de martor la CNA la data de 25.04.2018 (Vol. 1, f.d. 41-44), un total de 5400 euro, 400 dolari și 3000 lei în depozițiile oferite în calitate de parte vătămată la etapa urmăririi penale la data de 18.06.2018 (Vol.1, f.d. 56-58) și finalmente, fiind audiat în instanța de judecată la data de 27.10.2021, acesta a relatat suma de 5700 euro și 650 dolari.

La fel, sunt contradictorii și declarațiile părții vătămate privitor la locul unde pretinde că ar fi transmis Apelantei mijloacele bănești menționate supra or, fiind audiat în calitate de parte vătămată la etapa urmăririi penale (Vol.1, f.d. 56-58), acesta a indicat că, *„menționez că toți banii au fost transmiși lui ***** în sec. Centru SEL nr. 10, str. V. Alexandri 1. mun. Chișinău”*, pe când atunci când a fost audiat deja în instanța de judecată, la data de 27.10.2021, la întrebările apărătorului, partea vătămată a indicat că *„prima sumă de 300 euro am transmis-o lui ***** în automobilul lui ***** în prezența lui, în automobil de model „Mercedes”, în sectorul Centru. Restul sumei până la 2400 euro am transmis-o lui ***** la locul ei de muncă, SEL, în str. Alecsandri 10. Acest sediu se află în blocul locativ, etajul 1, în birou era singură. Suma de 2000*

*euro am transmis-o în fata magazinului „Lumea copiilor”, actualul „Gemeni”, din bd. Ștefan cel Mare. Suma de 200 euro și suma de 200 dolari am transmis-o la sediul SEL. Suma de 100 euro pentru publicarea bonului nu țin minte unde am transmis-o. Suma de 3000 lei am transmis-o lui ***** la mine în birou din str. Anestiade 26. Suma de 300 euro am transmis-o în str. Teilor, noul loc de muncă al SEL. Am transmis suma de 400 euro am transmis-o în fața sediului str. Teilor, la intrare, la ușă”.*

Prin urmare, având în vedere amalgamul de contradicții în declarațiile părții vătămate, rămâne neclar din care considerente, instanța de fond a tratat aceste declarații ca fiind certe și credibile, ori contradicțiile respective denotă faptul că partea vătămată nu a furnizat informații veridice privitor la raporturile avute cu Apelanta.

- cu referire la declarațiile martorului *****, oferite atât la urmărirea penală cât și pe parcursul examinării în fond a prezentei cauze penale, menționează că acesta nu a furnizat instanței de judecată suficientă informație, pentru a considera că declarațiile lui pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția inculpatei, or reieșind din declarațiile lui, acesta nu a fost prezent la eventualele întâlniri sau discuții purtate între partea vătămată și Apelantă și prin urmare, toate informațiile pe care acest martor le-a comunicat, nu sunt cunoscute din surse directe, în acest sens, este de menționat că fiind audiată la faza de urmărire penală, ***** a comunicat că „(..) în anul 2010, exact luna nu mi-o amintesc, ***** a luat cu împrumut de la mine bani în două rate și anume în anul 2010, bani în sumă de 2000 euro, iar în anul 2011, i-am mai dat cu împrumut bani în sumă de 2000 euro, ultimul mi-a comunicat că are nevoie de a-și procura un apartament. Tot din cuvintele lui Vitalie, urma să fie ajutat de o doamnă care lucrează la ÎMGFL (...) tot din cuvintele lui Vitalie am înțeles că urma să-i achite acestei doamne în jur de 12000 euro (...).(VOL. I, f.d. 122).

Iar fiind audiată la data de 04.04.2022 în instanța de judecată, martorul ***** a comunicat că, „(...) în anul 2010 ***** s-a adresat la mine cu rugămintea de ai împrumuta bani pentru procurarea unui apartament, nu mi sa părut staniu asta, avea nevoie de o parte din bani care a constituit 2400 dolari. Careva detalii nu cunosc, ne-am înțeles că suma o va întoarce în decurs de un an, restituirea datoriei s-a primit într-o perioadă mai îndelungată, dar datoria a întors-o. După cum am înțeles apartamentul nu a fost procurat din cauza unei rețineri obiective în legătură cu perfectarea actelor (...) A fost menționată careva doamna, mergea vorba de careva privatizare a apartamentului, banii erau pentru privatizare (...) Ce rol avea doamna nu cunosc, eu am înțeles că a oferit informații despre privatizarea

*unui apartament (...)Cui trebuia să transmită el această sumă eu nu cunosc, eu nu am oferit așa întrebări (...) Nu îmi comunica cine amână întocmirea actelor (...) Toată informație referitoare la privatizare o cunosc de la ******". Corespunzător, din analiza declarațiilor date, se deduce doar faptul că martorul a împrumutat careva mijloace bănești părții vătămate, însă alte careva date, aceasta nu cunoaște, toate informațiile privitor la caz fiindu-i comunicate nemijlocit de către partea vătămată.

Privitor la declarațiile martorului *****, oferite atât la urmărirea penală cât și pe parcursul examinării în fond a cauzei penale, menționează că acesta la fel nu a furnizat instanței de judecată suficientă informație, pentru a se considera că declarațiile lui pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția inculpatei, or reieșind din declarațiile lui, acesta nu a fost prezent la eventualele întâlniri sau discuții purtate între partea vătămată și inculpata și prin urmare, toate informațiile pe care acest martor le-a comunicat, nu sunt cunoscute din surse directe.

În acest sens, susține că fiind audiat la faza de urmărire penală, ***** a comunicat că *„am aflat de la ***** că ***** a luat de la el banii exact pentru ce anume nu am intrat în esență și până în prezent, ultima refuză să-i dea banii”* (voi.1, f.d. 123). Totodată, fiind audiat în instanța de judecată, acesta a declarat că *„nu cunosc ce au discutat aceste persoane (...) atunci când am dat mărturiile l-am văzut pe coridor pe acel domn, dumnealui s-a apropiat și a întrebat dacă îl cunosc, am comunicat acestuia că îl cunosc, l-am văzut că discuta cu doamna ***** , am accentuat că nu știu despre ce au discuta”*.

- cu referire la procesul-verbal de confruntare din 27.02.2023 între partea vătămată și inculpată (Vol.1, f.d. 89-92), consideră că aceasta nu poate fi considerată o probă pertinentă, concludentă și utilă care ar demonstra vinovăția Apelantei, or în esență, în cadrul acestei acțiuni procesuale, fiecare dintre participanți și-au menținut declarațiile oferite în calitate de bănuit și respectiv - parte vătămată, fără a fi elucidate alte aspecte;

- cu referire la înregistrările video ridicate de la partea vătămată prin ordonanța de ridicare și procesul - verbal de ridicare din 23.04.2018 (Vol.1. f.d. 18, 19), cercetate și stenografiate ulterior prin procesul-verbal de cercetare din 17.05.2018 (Vol.1. f.d. 20-30) și procesul-verbal de examinare a imaginilor video din 30.11.2018 (Vol.1. f.d. 62 menționează că:

În corespundere cu prevederile art.164 din Codul de Procedură Penală al RM, *înregistrările audio sau video, fotografiile, mijloacele de control tehnic, electronic, magnetic, optic și alți purtători de informație tehnico-*

electronică, dobândite în condițiile prezentului cod, constituie mijloace de probă dacă ele conțin date sau indici temeinici privind pregătirea sau săvârșirea unei infracțiuni și dacă conținutul lor contribuie la aflarea adevărului în cauza respectivă.

De asemenea potrivit art.94 alin.(1) pct.6) Cod de Procedură Penală, în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată.

Relatează că imaginile video și audio care se conțin pe un CD-R cu inscripția pe el „OMEGA” de 700 MB, ridicat de la partea vătămată *****, nu puteau fi admise ca probă și puse la baza unei sentințe judecătorești legale or, nu este posibilă de a fi stabilit sursa inițială a acestor imagini, or, acestea nu au fost ridicate de către organul de urmărire penală din telefonul personal al părții vătămate ci au fost înregistrate pe dispozitivul de stocare de către însăși partea vătămată, fără a comunica cu ce mijloc tehnic special au fost efectuate înregistrările, unde se păstrează originalele înregistrărilor, care a fost modalitatea tehnică prin care înregistrările date au fost extrase și copiate pe CD etc;

Din imaginile audio și video nu poate fi determinată perioada de timp în care au fost efectuate acestea, locul *în care* au fost efectuate;

- în cadrul urmăririi penale, de către organul de urmărire penală nu a fost efectuată o expertiză tehnică a fono și videogramei pentru a stabili dacă imaginile audio sau video sunt autentice sau au fost manipulate;

- în cadrul urmăririi penale, de către organul de urmărire penală nu a fost efectuată o expertiză tehnică de portret, pentru a stabili dacă în imaginile video figurează sau nu inculpata, partea vătămată etc.

- precizează că reieșind din conținutul imaginilor video cercetate în ședința de judecată, rezultă că acestea au fost efectuate ilicit, pe ascuns, cu derogai de la prevederile legale *cuprinse în* Codul de Procedură Penală al RM.

În aceeași ordine de idei, atrage atenția că procesele verbale de examinare a acestui purtător de informații și stenografierea eventualelor discuții ce rezultă din imaginile video, de asemenea nu puteau fi puse la baza unei sentințe din aceleași considerente care au fost invocate *supra*.

Mai mult, din analiza presupuselor stenograme, se observă că organul de urmărire penală nu s-a rezumat în a dactilografia pe suport de hârtie discuțiile pe care le-a auzit în urma examinării imaginilor video, ci și-a atribuit și rolul unui expert, expunându-și opinia personală, care nu poate fi

formată din analiza obiectivă și imparțială a imaginilor video cum ar fi: „în toate fișierele video sunt prezenți ***** și ***** (...) în toate imaginile video se subînțelege că ***** a primit de la *****”, făcându-i promisiuni că-l va ajuta și are influință asupra altor persoane din primărie la primirea unui apartament, restul imaginilor sunt efectuate la ÎMGFL și anume la serviciul cet. ***** etc.”(vol.1, f.d. 62).

Cu referire la acest aspect, există câteva întrebări retorice, la care în mod normal ar fi trebui să răspundă organul de urmărire penală: Cum a fost stabilit faptul că în toate imaginile video sunt prezenți ***** și *****? Prin ce mijloace? Cum a dedus reprezentantul organului de urmărire penală faptul că din imagini se subînțelege că Apelanta a primit bani de la partea vătămată? Cum a stabilit reprezentantul organului de urmărire penală faptul că înregistrările video au loc în ÎMGFL? Cum a stabilit reprezentantul organului de urmărire penală că imaginile video au fost la locul de muncă al inculpatei? Etc.

Menționează că o situație similară este și în procesul verbal de cercetare din 17.05.2018 (Vol. 1, f.d. 20- 30), unde au fost executate stenograme ale discuțiilor auzite/vizionate de pe CD-ul prezentat de către partea vătămată, unde reprezentantul CNA indică faptul că discuțiile sunt purtate între inculpată, marcată în stenograme cu litera O, și partea vătămată, marcată cu V. Ori și în acest caz, nu este clar cum a fost stabilit de către reprezentantul CNA faptul că discuțiile au loc anume între partea vătămată și inculpată și nu între alte persoane. La fel, nu este clar ce acțiuni a întreprins reprezentantul CNA pentru a se asigura că imaginile audio și video prezentate de către partea vătămată sunt autentice (Vol. 1, f.d. 20-30).

Toate aceste argumente au fost prezentate și instanței de fond, aceasta nu le-a luat în considerare la adoptarea sentinței, reținând la rândul său că, în imaginile video, ar fi prezentă cu certitudine inculpata și partea vătămată.

- nu este de acord cu constatările instanței de fond, privitor la faptul că, la urmărirea penală și pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond, inculpata nu a ridicat obiecții privitor la valabilitatea imaginilor video, or apelanta din start și-a ales poziția de apărare corespunzătoare - de a nu oferi declarații, iar sarcina determinării valabilității probelor aparține instanței de judecată, indiferent de obiecțiile părților.

Cât privește înscrisurile prezentate de partea vătămată, care reprezintă presupusele sume care ar fi fost transmise Apelantei, atrage atenția asupra faptului că acestea nu au vreo relevanță pentru prezenta cauză penală, fiind efectuate unilateral de partea vătămată și care ar argumenta declarațiile

acestui, însă acestea nefiind susținute de alte probe administrate de partea acuzării (vol.I, f.d. 10).

- contrar constatărilor expuse de către prima instanță în sentința contestată, pe parcursul cercetării judecătorești, nu s-a confirmat fapta prejudiciabilă, care constă în acțiunea principală, de sustragere/dobândirea ilicită de către Apelantă a bunurilor părții vătămate, materializate prin acei 5450 euro și 200 dolari, precum și acțiunea adiacentă de abuz de încredere sau inducerea în eroare a părții vătămate.

Unicul raport juridic care poate fi constatat din materialele dosarului, este raportul juridico-civil avut între Apelantă și partea vătămată, prin care prima a împrumutat, în baza unei recipise scrise (Vol.I, f.d. 9), de la partea vătămată suma de 1000 euro, fapt pe care ultima nici nu l-a negat, declarând la etapa urmăririi penale faptul că *„am făcut cunoștință cu ***** prin anii 2007-2008... Având necesitate de bani, am luat cu împrumut de la ***** suma de 1000 de euro, aproximativ în anul 2010 primăvara, fără careva dobândă și termen limită. Prin anul 2013, această sumă a fost restituită în rate, fără a lua careva confirmări a achitării sumelor date.”*, însă acest raport nicidecum nu poate fi catalogat de către instanța de judecată ca fiind unul de natură penală. Mai mult că până în anul 2018, partea vătămată nu s-a adresat cu vreo acțiune în justiție pentru a-și recupera împrumutul acordat Apelantei, vine să susțină de fapt declarațiile Apelantei privitor la faptul că acest împrumut a fost restituit la timpul său. Ori, în cazul în care acest împrumut nu ar fi fost restituit, partea vătămată urma să-și revendice drepturile în instanța de judecată, fapt însă care nu a fost făcut;

- susține că demonstrarea faptului că Apelanta a comis infracțiunea de escrocherie, este în sarcina organului de urmărire penală, care nu a probat acest fapt. Aceste circumstanțe, combinate cu lipsa probelor concludente în confirmarea învinuirii aduse Apelantei, coroborate cu art. 8 din Codul de Procedură Penală al RM, care prevede că instanța judecătorească interpretează toate dubiile în probarea învinuirii, în favoarea inculpatului - impun necesitatea achitării apelantei, iar pentru a ajunge la această concluzie, atrage atenția asupra faptului că potrivit art. 8 alin. (1) Cod de Procedură Penală al RM, *persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă. Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi*

întemeiate n[^] presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului.

Totodată, potrivit art. 6 par. 2 din CEDO orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

Prin urmare, luând în calcul probele cercetate, precum și pornind de la principiile enunțate anterior, reiterează că nici o probă din cele cercetate nu demonstrează *dincolo de orice dubiu rezonabil* că, Apelanta ar fi indus în eroare sau ar abuza de încrederea avută și l-ar fi depozat de mijloacele bănești indicate în ordonanța de punere sub învinuire pe partea vătămată.

În aceste circumstanțe, din motiv că nu a fost demonstrat că Apelanta ar fi comis fapta incriminată de art.190 alin.(2) lit. c) Cod Penal al RM, iar faptele constatate - luarea unui împrumut bănească în mărime de 1000 euro, care a fost ulterior restituit părții vătămate, nu întrunesc elementele infracțiunii, consideră că în speță urmează a fi adoptată o sentință de achitare;

- cu referire la acțiunea civilă formulată de către partea vătămată, atrage atenția asupra faptului că, instanța de fond incorect a dispus admiterea parțială a acesteia or, circumstanțele cauzei impuneau respingerea integrală a acesteia ca fiind una neîntemeiată, dat fiind faptul că din ansamblul probelor cercetate în instanță de judecată, nu s-a demonstrat vinovăția Apelantei în comiterea infracțiunii incriminate.

Mai mult, în prezenta cauză, acțiunea civilă a fost depusă de către reprezentantul părții vătămate, însă la materialele cauzei penale este anexat mandatul de reprezentare a reprezentantului părții vătămate, pe versoul căruia nu este indicat dreptul special al acestuia de a formula o acțiune civilă din partea părții civile, iar conform art.79 alin. (2) Cod de Procedură Penală al RM, (2), în calitate de reprezentanți ai victimei, părții vătămate, părții civile și părții civilmente responsabile la procesul penal pot participa avocați și alte persoane împuternicite cu asemenea atribuții de către participantul la procesul respectiv, prin procură.

Potrivit art. 80 din Cod de Procedură Penală al RM, sunt indicate exhaustiv drepturile reprezentantului părții vătămate în procesul penal, unde nu se regăsește dreptul de a depune acțiunea civilă. Totodată, în art. 80 alin. (5) Cod de Procedură Penală al RM, sunt indicate obligațiile reprezentantului, care prevede la pct.2, *să prezinte organului de urmărire penală sau instanței documentele care îi confirmă împuternicirile.*

Astfel, din normele citate mai sus, reprezentantul părții vătămate poate fi un avocat sau o altă persoană care a fost investită cu atribuții de către

partea vătămată prin procură, iar drepturile de reprezentare trebuie să fie prevăzute expres în actul de reprezentare.

Suplimentar susține că conform art. 219 alin. (1) Cod de Procedură Penală al RM, *acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.*

În continuare, potrivit art. 220 Cod de Procedură Penală al RM, *acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. Normele procedurii civile și normele procesului de mediere a litigiilor civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări. Hotărîrea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.*

Astfel, potrivit art. 219 și 220 Cod de Procedură Penală al RM, partea vătămată poate înainta acțiunea civilă, la care sunt aplicabile normele procedurii civile, dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări. După cum observăm din normele cu privire la reprezentare, reprezentantul părții vătămate trebuie să fie investit cu drepturi exprese prevăzute în procură, însă, la caz nu a fost prezentată o procură cu drepturile exprese pe care le are reprezentantul în prezenta cauză.

- atrage atenția asupra faptului că potrivit art. 75 Cod de Procedură Civilă al RM, *în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat. Persoanele fizice pot fi reprezentate în instanța de judecată de către soț/soție, părinți, copii, frați, surori, bunei, nepoți dacă aceștia sînt licențiați în drept sînt împuterniciți printr-o procură autentificată notarial. Procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiaari. Conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire. în caz de dizolvare sau lichidare a persoanei juridice, interesele ei pot fi reprezentate de administratorul din oficiu sau de lichidator, desemnați în condițiile legii. Actele procedurale efectuate de*

reprezentant în limitele împuternicirilor sale sânt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Totodată, potrivit art. 80 alin. (7) din același cod, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat, iar, conform art. 81 alin.(1) Cod de Procedură Civilă al RM, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Prin urmare, potrivit normelor procesual civile reprezentantul (avocatul) poate reprezenta persoana în baza unui mandat, în care sunt prevăzute toate drepturile și obligațiile de reprezentare, în caz contrar este aplicată sancțiunea nulității.

Finalmente, susține că conform prevederilor legale aplicabile inclusiv normele procesual penale normele procesual civile, și a principiilor fundamentale ale justiției, este esențial ca în mandatul de reprezentare a părții vătămate să fie specificat în mod clar drepturile în vederea acțiunilor legale întreprinse în numele părții vătămate. Omisiunea drepturilor înscrise în mandatul de reprezentare ridică serioase îndoieli cu privire la acțiunile reprezentantului, în special în ceea ce privește dreptul reprezentantului de a iniția o acțiune civilă în numele părții vătămate în cauza penală.

5. *În cadrul ședinței instanței de apel avocatul ***** în interesele inculpatei Semincev ***** cât și ultima au susținut cererea de apel înaintată pe motivele de fapt invocate solicitând admiterea acesteia în sensul declarat.*

*Procurorul participant ***** a solicitat respingerea cererii de apel declarate ca fiind neîntemeiate și menținerea sentinței instanței de fond fără modificări.*

*Partea vătămată ****** fiind legal citat, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, astfel că, Colegiul penal ținând cont de prevederile art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia.

6. Colegiul Penal, audiind participanții la proces, examinând materialele cauzei penale, consideră necesar de a respinge apelul *avocatului ***** în interesele inculpatei ****** ca fiind nefondat, și menține fără modificări sentința Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 20 iulie 2023, din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În conformitate cu art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de apel respinge apelul și menține hotărârea atacată, dacă apelul este nefondat.

Colegiul Penal reține, că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptelor săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

*Fiind audiată în instanța de apel, inculpata ****** a refuzat să dea declarații.

6. Deși inculpata ***** în ședința instanței de fond și în apel a refuzat să dea declarații cu privire la fapta incriminată, Colegiul penal consideră că vinovăția acesteia se confirmă prin următoarea sistemă de probe analizate și apreciate de instanța de fond și verificate de instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi:

- *conținutul declarațiilor părții vătămate ****** care fiind audiat în ședința de judecată în instanța de fond, prin expunere factologică, după depunerea jurământului în ordinea art. 108 din Codul de procedură penală, a declarat că în perioada anului 2010, avea intenția să procure un apartament, iar cunoscuți de ai inculpatei pe nume Gurschi Elena și Gurschi Serghei cunoșteau despre acest fapt și pentru procurarea apartamentului i-

au făcut cunoștință cu ***** care lucra la SEL nr. 10 din mun. Chișinău, pe str. V. Alecsandri, în calitate de inginer. Ei s-au întâlnit, au discutat și s-a propus că este un apartament pe str. Hânțești, 20, mun. Chișinău, care se află la evidența SEL unde activa doamna *****. Această locuință aparținea statului și nu era privatizată. Atunci i s-a spus că se poate de procurat apartamentul dat cu suma de 12 000 EURO, dar este nevoie de achitat un avans de 2 000 EURO pentru perfectarea actelor, iar asta se întâmpla în lunile aprilie-mai 2010. Bani el i-a transmis parțial, fizic, iar în perioada aprilie-mai a achitat 2400 EURO și când 300 EURO, când 200 EURO, după care i s-a propus că vor fi perfectate actele în luna iunie-iulie, iar în luna august 2010, s-a solicitat 100 dolari SUA pentru niște achitări pentru măsurări la „Cadastru”. În cele din urmă s-a întâlnit cu ***** și a transmis suma de 100 dolari, însă până în luna decembrie o telefona pe aceasta, care îi comunica diferite motive ce duceau la tergiversare, iar în luna decembrie din nou s-a solicitat suma de 100 dolari SUA pentru cheltuieli legate de perfectarea actelor, concretizând că e mereu adresa întrebări familiei Gurschi care îl asigurau și comunicau să nu se deranjeze.

Astfel, în luna aprilie anul 2011, s-a întâlnit cu ***** și i-a achitat suma de 2000 EURO pentru chestii personale, dar ulterior va folosi suma în favoarea apartamentului, însă el avea scopul de a lua apartamentul, dar bani nu avea și a împrumutat de la o persoană suma de 1000 EURO, cu o penalitate de 10% pe lună și i-a transmis suma de 2 000 EURO lui ***** , însă timpul trecea și nu era nici un rezultat, dar familia Gurschi comunica că totul va fi bine. Ulterior, indică că în luna octombrie el se ocupa cu perfectarea actelor imobiliare și a manifestat interes către un cunoscut de a construi o mansardă, dar cunoscând că ***** activa la SEL, a mers la ea și a venit cu rugămintea dacă este posibil de primit acordul locatarilor din blocul locativ nr. 5, din str. Dicescu, care era în gestiunea SEL 10, ca acolo să fie construită o mansardă. La ce inculpata a comunicat că este disponibilă să presteze așa serviciu și a solicitat suma de 500 EURO, după care el i-a transmis suma de 200 dolari SUA și 200 EURO, însă ***** nu a realizat rugămintea sa. Aducă că ajungând la data de 5 iunie 2012, i s-a motivat că totul este în regulă și trebuie să fie publicat pe pagina Monitorului Chișinăului ordinul de repartiție a apartamentului, dar că trebuie să mai transmită suma de 100 EURO. Însă în imediată perioadă nu a fost publicat și a așteptat până în octombrie 2012, fiindu-i solicitată suma de 3000 lei și un telefon ca să o poată găsi, din motiv că al ei era defectat, după care în luna decembrie, anul 2012 i s-a solicitat suma de 300 EURO în interes personal pentru ca avea nevoie de tratament și ulterior vor merge în contul achitării apartamentului, iar la data de 27 mai 2013, s-au întâlnit

în mun. Chișinău, pe str. Teilor, deoarece s-a transferat și acolo activa, unde i-a transmis suma de 400 EURO și a comunicat că în decurs de două săptămâni el va avea actele la mână, motivând că este nevoie de achitat la primărie la patru persoane, câte 100 de EURO pentru persoană, după care în anul 2016 a comunicat acesteia să-i întoarcă toată suma de bani, dar până în prezent nu s-a rezolvat nimic.

La întrebările procurorului partea vătămată a menționat, că ***** îi cerea bani și i-a promis apartamentul va fi gata, doar că a mai rămas puțin, iar prima dată a cerut banii în luna noiembrie 2016 când a decedat tatăl său, însă până în 2016 se promitea de către ***** că va avea ordin de repartitie pe str. Hâncești 20, fără să i se comunice numărul apartamentului. A mai precizat că prima dată i s-a comunicat că se face tot lucrul în primele 3-4 luni și i s-a promis acest lucru de către ***** sub influența lui Gurschi Elena și Gurschi Serghei, concretizând că a transmis către ***** suma de 5700 EURO și 650 dolari, sumă care pentru el este una considerabilă și solicită să fie încasate. A subliniat că a transmis banii pentru a obține acordurile locatarilor, deoarece fiecare locatar trebuia să dea un acord în scris și că nu este împotriva construcției mansardei, adică a achitat bani lui ***** pentru acordul locatarilor pentru faptul că nu sunt împotriva construcției mansardei, dar nu a discutat referitor la termenul în care urma să-i dea aceste acorduri. Însă dat fiind faptul că nu s-a obținut acordul în scris a locatarilor, suma a trecut-o în contul obținerii bonului de repartitie. Susține că acordul urma să fie eliberat la persoana juridică S.R.L. „Zinex Stel”, la care ulterior s-a angajat, iar din anul 2016 nu a mai întrebat nimic referitor la apartament, deoarece el atunci cerea numai banii și ***** era de acord să-i întoarcă banii, adică promitea, dar nu făcea nimic și fără să fie întrebată, ***** nu comunica nimic referitor la bonul de repartitie.

La întrebarea avocatului părții vătămate a notat că achita pentru bonul de repartitie, adică ca să obțină apartamentul și crede că dacă aceasta era angajată acolo, acest lucru era legal.

La întrebările apărătorului a explicat că prima suma de 300 de EURO a transmis-o lui ***** în automobilul lui Gurschi, în automobil de model „Mercedes”, în sectorul Centru, iar restul sumei până la 2400 EURO a transmis-o lui ***** la locul ei de muncă, la SEL, pe str. Alecsandri 10, or acest sediu se află în blocul locativ, la etajul 1 și în birou era singură, iar suma de 2000 EURO a transmis-o în fața magazinului „Lumea copiilor”, actualul „Gemeni” de pe bd. Ștefan cel Mare, după care suma de 200 EURO și suma de 200 dolari SUA a transmis-o la sediul SEL.

Mai invocă că suma de 100 EURO pentru publicarea bonului nu ține minte unde a transmis-o, dar suma de 3000 lei a transmis-o lui ***** la el

în biroul din str. Anestiade 26 și suma de 300 de EURO a transmis-o pe str. Teilor, la noul loc de muncă al ei în SEL. Aducă că a transmis suma de 400 EURO în fața sediului pe str. Teilor, la intrare, la ușă, după care a mai susținut că se discuta mereu că nu trebuie să știe nimeni ce face, deoarece era un moment personal și banii îi transmitea ei, pentru a face acțiunile care le promitea, adică bonul de repartitie, iterând că familia Gurschi a recomandat-o pe *****, dar el întreba și pe ei despre acțiuni și cum merg lucrurile. A mai precizat că suma de 650 dolari SUA este calculată din suma de 3000 lei pe care el a calculat-o din 150 dolari, conform cursului și din suma 5700 EURO a pus inclusiv procentajul de la suma de 1000 EURO luată ca împrumut, iar suma de 5400 este suma reală transmisă, suma de 300 EURO fiind dobânda împrumutului. A concretizat că a transmis sumele de bani prin încredere și nu a luat recipisă, iar în alte scopuri decât pentru perfectarea bonului de repartitie și pentru obținerea acordului pentru construcția mansardei, nu a transmis, reiterând că ultima sumă de bani a transmis-o în anul 2013. A mai specificat că în perioada dată ***** comunica numai referitor la bonul de repartitie, însă despre mansardă nici nu mai întreba, după care a informat că până în anul 2013 a activat ca șofer particular, iar în anul 2013 s-a angajat ca director la firma S.R.L. „Zinex Stel”, cu salariul de 8000 lei și suma pretinsă este una considerabilă, după care în anul 2016 a început să pună presiune pe acesta ca să-i întoarcă datoria, argumentând că până în anul 2016 era supraocupat și nu a avut timp de apela la instituțiile de drept, confirmând că nu s-a adresat cu acțiune în judecată față de *****.

La întrebările instanței a indicat că la acel moment locuia în mun. Chișinău, pe str. ***** 804/2, ap. 48, apartamentul fiind cu două odăi și era al părinților săi, dar nu a stat în rând să primească apartament și nu era la curent cu acordarea spațiului locativ din partea statului. Mai susține că achita pentru bonul de repartitie, însă nu cunoaște unde mergeau acești bani, adică în buzunarul cuiva sau în bugetul de stat și nu își dădea seama că acești bani erau pentru ceva ilegal sau nu, dar ulterior nu a mai procurat apartament și mansardă nu a construit, însă a achitat lui ***** pentru a avea acordul locatarilor, chiar dacă nu a avut o adunare, un proiect. A concluzionat că nu știe când a fost fondată S.R.L. „Zinex Stel”, care nu i-a acordat anumiți bani pentru mansarde, fiindcă nu era acolo angajat, ci erau banii săi (vol. II, f.d.5-7).

- *conținutul declarațiilor martorului* ***** care fiind audiat în ședința de judecată, prin expunere factologică, după depunerea jurământului în ordinea art. 108 din Codul de procedură penală, a declarat că pe ***** nu-l cunoaște, însă pe inculpata ***** o știe, deoarece sunt foști colegi de

serviciu, specificând că atunci când a activat la Întreprinderea Municipală nr. 10, o singură dată a văzut-o pe doamna ***** afară, când discuta cu o persoană necunoscută lui, dar l-a recunoscut la poliție când i s-a prezentat o fotografie spre recunoaștere, chiar dacă nu cunoaște ce au discutat aceste două persoane, după care tot pe această persoană a văzut-o pe coridoarele procuraturii sau poliției, însă altceva nu poate declara nimic, deoarece persoana în cauză nu o știe.

La întrebările procurorului a menționat, că atunci când el s-a angajat la serviciu ***** activa ca șef-adjunct și nu știe detalii, decât că au fost careva încălcări din partea doamnei ***** , iar motivul eliberării a fost din cauza plângerii cetățenilor. Concretizează că ei prestau servicii, se făceau achitări și cineva venea nemulțumit din motiv că nu s-au făcut recalculări sau nu se executau cerințele cetățenilor, reiterând că nu știe despre ce au discutat cu acel domn, însă era o discuție aprinsă și nu cunoaște dacă au fost careva situații ca ***** să ducă în eroare pe cineva din cetățeni.

Ulterior, *fiind date citire declarațiilor martorului de la faza urmăririi penale, cu referire la divergențele apărute /vol. I, f. d. 123/,* a mai concretizat că semnăturile din procesul verbal îi aparțin, iar atunci când a dat mărturiile l-a văzut în coridor pe acel domn, care sa apropiat și a întrebat dacă îl știe și i-a comunicat acestuia că îl cunoaște, adică l-a văzut că discuta cu doamna ***** , dar a accentuat ca nu știe despre ce au discutat, ci a văzut doar că discutau aprins.

La întrebările apărătorului a indicat că ordinele de angajare, de eliberare, de premiere se făcea la direcția municipală/locuință și nu cunoaște cu certitudine dacă doamna ***** a fost eliberată din funcție sau în alt mod a fost desfăcut contractul. A reiterat că era cu doamna ***** în relații de serviciu și cunoaște că s-a depus plângere, dar nu a văzut aceste plângeri (vol. II, f.d.31-32);

- *conținutul declarațiilor martorului* ***** care fiind audiată în ședința de judecată în instanța de fond a declarat că pe ***** îl cunoaște fiind prieteni, însă pe inculpata ***** nu o știe, după care a indicat că se cunoaște cu ***** foarte bine din anii 90, fiind prieteni de familie, iar în anul 2010, ***** s-a adresat la ea cu rugămintea de a-i împrumuta bani pentru procurarea unui apartament și nu i s-a părut straniu asta, deoarece avea nevoie de o parte din bani care au constituit 2400 dolari SUA, însă careva detalii nu cunoaște, dar s-au înțeles că suma o va întoarce în decurs de un an. Totuși, afirmă că restituirea datoriei s-a primit într-o perioadă mai îndelungată, dar a întors-o și după cum a înțeles, apartamentul nu a fost procurat din cauza unei rețineri obiective în legătură cu perfectarea actelor.

La întrebările procurorului a menționat, că ea a transmis suma în dolari, poate a fost după asta convertită în EURO, dar asta s-a întâmplat demult și a fost menționată o careva doamnă și mergea vorba de o anumită privatizare a apartamentului, adică banii erau pentru privatizare, însă ce rol avea doamna nu cunoaște, dar ea a înțeles că a oferit informații despre privatizarea unui apartament. De asemenea, susține că ea nu cunoaște cui trebuia să transmită el această sumă și nu a oferit așa întrebări, însă procedura privatizării se amâna din anumite motive, adică nu erau actele gata și nu îi comunica cine amână întocmirea actelor, iar ce sumă exact a împrumutat nu poate să spună la moment, deoarece a trecut mult timp, însă a fost suma de 2400 dolari SUA sau EURO.

Ulterior, *fiind date citire declarațiilor sale de la faza urmăririi penale, cu referire la divergențele apărute /vol. I, f. d. 122-verso/,* a concretizat că semnătura de pe procesul verbal este a sa, iar ce a relatat ea nu contravine la ce a declarat în ședința de judecată, însă faptul că pe doamnă o cheamă ***** de atunci când a fost intentată cauza penală, când a fost audiată de anchetator, a trecut vreo 4 ani în urmă, ea a mai fost bolnavă de „Covid” și are careva probleme cu memoria, însă ce a declarat cu 4 ani în urmă nu exclude că era mai aproape de realitate.

La întrebările apărătorului a concluzionat că toată informația referitoare la privatizare o cunoaște de la ***** , iar suma împrumutată a restituit-o în doi ani (vol. II, f.d.14-15);

6.1 De asemenea, Colegiul Penal stabilește că vinovăția inculpatei ***** în comiterea infracțiunii incriminate se mai dovedește și prin următoarele materiale ale cauzei penale:

- *conținutul plângerii din 20 martie 2018, adresată Primarului General al mun. Chișinău* prin care a fost consemnată plângerea victimei ***** despre faptul pretinderii și dobândirii mijloacelor bănești în cuantum de 5400 de EURO și 400 dolari SUA de un angajat al Primăriei pentru eliberarea unui bon de repartiție pentru un apartament situat pe șos. Hâncești, 20 din mun. Chișinău din fondul locativ, însă identitatea acestuia dorește să o comunice personal doamnei primar Silvia Radu (vol. I, f.d.5);

- *conținutul procesului verbal de examinare a obiectelor din 30 noiembrie 2018* potrivit căruia au fost supuse cercetării copia unei recipise datate din 7 aprilie 2011 prin care persoana Mocan (Semicev) ***** confirmă luarea cu împrumut a sumei de 1000 de dolari SUA pe termen de 2 luni și un înscris de ciornă cu mențiunea unor calcule a mijloacelor bănești pretins primite de Simeceva ***** de la ***** (vol. I, f.d.101);

- *conținutul procesului verbal de ridicare din 25 aprilie 2018*, din care urmează că de la ***** a fost ridicat un purtător de informații tehnico - electronică de tip „CD-R” de model „omega” cu înregistrări audio-video ale convorbirilor dintre ***** cu ***** în perioada anilor 2011 până în 2018, efectuate cu telefonul personal al lui ***** (vol. I, f.d.19);

- *conținutul procesului verbal de cercetare din 17 mai 2018*, în cadrul căruia au fost examinate înregistrările video ridicate la 25 aprilie 2018 de la partea vătămată *****, fiind stenografiate discuțiile de la întâlnirile între ***** cu *****, în cadrul cărora, ultima confirmă faptul primirii mijloacelor bănești, inclusiv în anul 2010 a sumei de 2400 de EURO, 100 de EURO în ziua convorbirii, alte mijloace bănești și în total 5000 de EURO cu 400 de dolari SUA, din care 200 de EURO și 200 de dolari SUA pentru o mansardă sau alte 3000 ulterior, precum și faptul că autorul înregistrării dorește să rezolve această întrebare, invocând faptul că locuiește în 5 persoane într-o locuință cu 2 odăi, fiind dispus să achite în continuare alte mijloace bănești și se adresează interlocutorului cu numele „Mocanu *****”, fapte neinfirmate de ultima și chiar corectând numele său „Mocan”, fără litera „U”, după care ultima persoană cu numele „*****” mai invocă că pentru ca să restituie suma de 60 de mii, solicită ironic un loc de muncă pete hotare, pentru a restitui datoria (vol. I, f.d.20-39);

- *conținutul procesului verbal de examinare repetată a înregistrărilor video din 30 noiembrie 2018*, potrivit cărora obiect al examinării constituie un CD-R cu inscripția „OMEGA 700 MB” pe care se conțin înregistrări audio video, efectuate cu telefonul personal, dintre partea vătămată ***** și ***** în perioada anului 2011-2018, care au fost ridicate la 25 aprilie 2018 de la partea vătămată ***** . Pe purtătorul de informații se atestă șase fișiere video, în care sunt prezenți ***** și *****, dintre care două înregistrări MOV0073A și MOV0076A sunt efectuate în stradă, unde se înțelege o revoltare a lui ***** către *****, motivul fiind tergiversarea timpului, deoarece el a achitat banii lui *****, însă rezultate bune nu a primit, discuția fiind axată pe banii primiți de către ***** de la *****, iar în toate imaginile video se înțelege, că ***** a primit de la *****, asigurându-l ca-l va ajuta și are influență asupra altor persoane din primărie la obținerea unui apartament, restul imaginilor video fiind efectuate la sediul ÎMGFL la serviciul lui *****, ultima aflându-se la masa de serviciu și din imaginile date sunt evidente imagini video care poartă o discuție referitor la revoltarea lui ***** manifestată față de ***** precum că banii au fost transmiși, timpul trece, dar careva rezultate nu are (vol. II, f.d.62);

- *conținutul procesului verbal de confruntare din 14 septembrie 2018*, efectuată între partea vătămată ***** și bănuita *****, în cadrul căruia

ultima își menține poziția sa că banii ea i-a împrumutat de la ***** pe care ulterior i-a restituit, însă nu are recipise, iar partea vătămată menționează că ***** i-a promis că poate să-l ajute la primirea unui spațiu locativ, pentru care a primit mijloacele bănești și nu i-a restituit (vol. II, f.d.89-92);

- *conținutul procesului verbal de ridicare din 11 martie 2019*, prin care de la ***** au fost ridicate adeverința de venit, certificat de salariu și carnet de muncă în copii pe numele lui ***** (vol. I, f.d.127-131);

- *conținutul procesului verbal de examinare a documentelor din 11 martie 2019*, prin care au fost cercetate o adeverință de venit, certificat de salariu și carnet de muncă în copii pe numele lui ***** , din care reiese inclusiv faptul că ultima a activat în calitate de șef -adjunct în cadrul ÎMGFL-10 până la 14 septembrie 2012, când a demisionat, iar ulterior a fost angajată în cadrul ÎMGFL-3 în calitate de inginer la data de 17 septembrie 2012 (vol. I, f.d.132);

Mijloacele materiale de probă:

- purtătorul de informație tehnico - electronică de tip CD-R cu denumirea „OMEGA”, pe care se atestă înregistrări audio video, efectuate cu telefonul personal al părții vătămate ***** cu discuțiile purtate dintre ultimul și ***** în perioada anului 2011-2018, care au fost ridicate la 25 aprilie 2018 de la partea vătămată Peșterean Vitali (vol. I, f.d.40), care a fost recunoscut în calitate de mijloc material de probă și anexat la cauza penală prin ordonanța ofițerului de urmărire penală Lucia Ablak din 30 noiembrie 2018 (vol. I, f.d.63);

- o recipisă datată cu 7 aprilie 2011 prin care persoana Mocan (Semicev) ***** confirmă luarea cu împrumut a sumei de 1000 de dolari SUA pe termen de 2 luni și - un înscris de ciornă nedatat cu mențiunea unor calcule a mijloacelor bănești pretins primite de ***** de la ***** în copii neautentificate (vol. I, f.d.9-10), care au fost recunoscute în calitate de mijloace materiale de probă și anexate la cauza penală prin ordonanța ofițerului de urmărire penală Lucia Ablak din 30 noiembrie 2018 (vol. I, f.d.102).

- copia autenticată a carnetului de muncă cu seria și nr. AA 0612136 emis pe numele lui (Mocan) ***** , din care se conchide faptul că ultima a activat în calitate de șef - adjunct în cadrul ÎMGFL-10 până la 14 septembrie 2012, când a demisionat, iar ulterior a fost angajată în cadrul ÎMGFL-3 în calitate de inginer la data de 17 septembrie 2012 (vol. II, f.d.45-49).

7. Astfel, acestea fiind stabilite, Colegiul Penal consideră că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței,

veridicității și coroborării lor, care în ansamblu, dovedesc fără echivoc vinovăția inculpatei ***** în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, și anume: „*escrocheria*”, adică „*sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*” conform actului de învinuire modificat prin ordonanța de modificare a învinuirii în instanță de judecată din 14.11.2022.

Astfel, în situația din speță instanța de apel notează că inculpata a atentat la obiectul juridic special al infracțiunii prevăzute de art. 190 din Codul penal, care are un caracter complex, obiectul juridic principal al acestei infracțiuni formându-l relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar obiectul juridic secundar fiind exprimat în libertatea manifestării de voință sau minimul necesar de încredere, în speță, constituind relațiile sociale cu privire la încrederea și buna-credință de care părțile trebuie să dea dovadă la încheierea și executarea unui act juridic, alterate prin manoperele frauduloase ale inculpatei.

Obiectul material al infracțiunii în cauză îl reprezintă bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor, în spețe existând în mijloacele băneștii dobândite ilicit de inculpat în cuantum de 5100 de EURO, 200 dolari SUA și 3000 de lei.

Iar conform art. 459 alin. (5) din Codul civil (art. 288 alin. (5) din Codul civil, în redacția Legii nr. 1125 din 13 iunie 2002), bunurile care nu sânt raportate la categoria de bunuri imobile, sânt considerate bunuri mobile, inclusiv banii, iar conform art. 455 din Codul civil, prin bunuri se consideră toate lucrurile susceptibile apropierii individuale sau colective și drepturile patrimoniale, lucrurile fiind obiectele corporale în raport cu care pot exista drepturi și obligații civile.

Analizând latura obiectivă a componenței infracțiunii incriminate lui *****, Colegiul menționează că aceasta are următoarea structură: fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni: a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, b) acțiunea adiacentă, care în cazul pendinte constă în inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului actului juridic încheierea acestuia fiind determinată de comportamentul dolosiv al inculpatei, care a solicitat mijloace băneștii de multiple ori de la ***** în scopul asigurării cu spațiu locativ al ultimului, însă din start nu a fost urmărit și nici inițiat un asemenea proces, adică ultimul fiind dezinformat cu privire acțiunile real întreprinse de către inculpată, or victima nici numărul locuinței care urma

să-i fie repartizată nu l-a cunoscut, cât și fiind trecută sub tăcere această realitate, ce denotă incidența ambelor forme ale inducerii în eroare a părții vătămate, dar și a abuzului de încredere, care în sine presupune o relație mai apropiată de făptuitor, însă după *modus operandis*, ambele modalități sunt strâns legate reciproc fiind dictate de același scop și aproape imposibil de a fi demarcate, iar la caz, acest abuz s-a datorat încrederii obținute în prealabil de către victimă, inclusiv prin recomandarea unor terțe persoane, cât și coagularea unor relații îndelungate între părți.

Urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv, a cărui mărime se valorifică în quantum bănesc, manifestă un caracter considerabil pentru partea vătămată, iar legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile este una dovedită prin probele administrate la faza de urmărire penală, descrise anterior.

Cu referire la prejudiciul considerabil, se atestă că potrivit art. 126 alin. (2) din Codul penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, care la caz s-a demonstrat a fi una nefavorabilă, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Astfel, din materialele dosarului penal, în cumul cu alte circumstanțe, precum declarațiile părții vătămate inclusiv în cadrul sesizării sale și audierii acestuia cu privire la considerabilitatea bunurilor sustrase, nemodificate pe parcursul procesului penal, importanța mijloacelor bănești sustrase pentru acesta, care sunt importanți și necesari în activitatea părții vătămate zilnic, din care acesta inclusiv a fost pus în situația să împrumute, denotă *a priori* o limitare în obținerea unor venituri exorbitante, care în ansamblu confirmă trăsăturile considerabile ale prejudiciului cauzat.

Colegiul reține că, escrocheria este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință, iar la cazul dedus judecării, acest fapt se dovedește prin declarațiile și sesizarea părții vătămate care indică direct la modul în care a dispus de bunurile dobândite inculpata, declarații ce coroborează cu probele materiale și alte mijloace de probă.

Totodată, Colegiul menționează că inducerea în eroare a părții vătămate prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul sau anulabil, încheierea căruia a fost determinată de comportamentul dolosiv a

inculpatei, impune ideea că în acest caz, consimțământul victimei a fost viciat la momentul transmiterii bunurilor prin manopere frauduloase comise cu intenție de către autorul infracțiunii, care i-a creat victimei o reprezentare falsă a realității despre faptul că poate influența persoane eventual să emită o decizie în beneficiul său.

La fel, inculpata a solicitat victimei să îi transmită mijloacele băneștii, abuzând de încrederea acordată, mai ales în condițiile în care încrederea ultimului a fost alterată de asigurarea oferită de persoane terțe, însă în fapt, inculpata ***** nu a întreprins nici o acțiune de respectare a obligațiilor asumate, având din start intenția dobândirii ilicite a mijloacelor băneștii, iar ulterior s-a eschivat evident să repare prejudiciul cauzat.

7.1. Cu referire la *latura subiectivă* se remarcă că infracțiunea de escrocherie este una intenționată, iar conținutul intenției rezultă din materialitatea faptei (*dolus ex re*), adică din examinarea tuturor semnelor laturii obiective, iar din ansamblul mijloacelor de probă administrate și a circumstanțelor de fapt și de drept analizate supra, denotă prezența unei intenții directe la săvârșirea infracțiunii de către inculpata *****.

Colegiul reține faptul că inculpata ***** în ședința instanței de fond nu a recunoscut vinovăția sa, poziție care este apreciată drept neveridică din motivul necoroborării acesteia cu alte mijloace de probă administrate la faza urmăririi penale privind modul, timpul și locul comiterii infracțiunii, dar și din prezența unor discrepanțe semnificative cu acestea.

Or, din ansamblul circumstanțelor obiective descrise și apreciate anterior, Colegiul a stabilit cu certitudine că inculpata ***** a manifestat intenție directă la comiterea infracțiunii incriminate și prin faptul că acesta a întreprins acțiuni directe exclusive în scopul realizării laturii obiective a faptei incriminate, dar și a participat la momentul primirii mijloacelor băneștii în multiple rate, în circumstanțe în care ar fi imposibil pentru orice persoană să nu perceapă caracterul ilicit al faptei comise.

Concomitent, Colegiul a constatat prezența semnului obligatoriu care confirmă prezența scopului de cupiditate la săvârșirea infracțiunilor, ori din mijloacele de probă administrate denotă exclusiv dorința inculpatei de a beneficia de mijloacele băneștii sustrase, de a le trece în posesia lor, neavând intenția folosirii temporare a acestora și nici restituirea lor, dovadă fiind însușirea în scopuri personale a mijloacelor băneștii.

În subsidiar, Colegiul atestă că inclusiv o cerință privind folosirea temporară a unui bun tot urmează a fi motivată prin anumite circumstanțe obiective, care în speță nu se regăsesc și exclud orice formă de dol sub aspect civil, or nici presupusa datorie invocată de partea apărării, care a fost

expusă în recipisa anexată la dosar nu a fost întoarsă victimei sau nu se relevă o asemenea dovadă la caz.

În consecință, sub incidența legii penale au intrat doar acele încălcări care au demonstrat cu certitudine rea-voința și fraudă din partea inculpatului, împrejurări prezente la prezenta speță și confirmate de inculpata *****, prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor, cât și prin mijloacele de probă anexate la materialele cauzei penale, care au fost cercetate în contradictoriu atât în instanța de fond cât și în instanța de apel.

7.2. Din punct de vedere al calității de *subiect* al infracțiunii, Colegiul menționează că acesta este reprezentat de persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii infracțiunilor a atins vârsta de 14 ani, iar la caz, se atestă că inculpata ***** a fost identificată prin extrasul din Registrul de Stat al Populației (vol. I, f.d.82) și este născută pe *****, nu se află la evidența medicului psihiatru sau narcolog (vol.I, f.d.84-85) și astfel întrunește semnele subiectului infracțiunii incriminate.

Astfel, acestea fiind stabilite Colegiul menționează că în situația din speță a fost stabilită întrunirea tuturor elementelor infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) din Codul penal (în redacția Legii nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022) adică „sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile” și instanța de fond argumentat a stabilit că la caz există atât temeiul real, cât și cel juridic pentru atragerea lui ***** la răspundere penală, și prin urmare argumentele părții apărării privind nevinovăția inculpatei ***** sunt nefondate.

7.3. Colegiul Penal consideră că prima instanță just și-a întemeiat sentința în baza declarațiilor părții vătămate a martorilor și probelor scrise cercetate în ședința de judecată, iar prin analiza lor cu certitudine se dovedește vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii incriminate, iar acuzațiile sunt bine justificate standardului de dovadă „în afara dubiilor rezonabile”, la această concluzie ajunge instanța de apel din analiza probelor pertinente și concludente, utile administrate în ședința de judecată care nu au fost combătute de către partea apărării, astfel de dovadă rezultă din existența deducerilor suficient de puternice, clare și concordante sau a similelor prezumției de fapt necombătute, care poate fi luat în considerație de comportamentul părților când sunt obținute dovezile respective.

Raportând cele invocate în apelul declarat de *avocatul inculpatei* la materialele cauzei penale, Colegiul Penal conchide că argumentele invocate de apărare nu își găsesc confirmare în starea de fapt a prezentei cauze

penale, motiv pentru care Colegiul Penal va respinge solicitarea de achitare a inculpatei ca fiind nefondată.

Or, Colegiul penal conchide că instanța de fond a dat o justă evaluare tuturor mijloacelor de proba administrate, stabilind existența faptelor, precum și vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în forma prevăzută de lege pentru antrenarea răspunderii penale.

Iar coroborând totalitatea probelor administrate în cadrul cercetării judecătorești, instanța de judecată constată că inculpata *****, a comis infracțiunea imputată, prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal și prin urmare instanța consideră dovedită integral vina ultimei în săvârșirea infracțiunii date iar fapta prejudiciabilă a inculpatei corect a fost încadrată juridic conform semnelor componente infracțiunii de escrocherie, *adică „sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

7.4. Colegiul penal, respinge argumentul avocatului cu privire la faptul că instanța nu a apreciat la justa valoare declarațiile inculpatei și nu dat o calificare corectă faptelor ultimei, care ar fi putut calificate ca fiind relații civile de împrumut, considerând că dacă instanța just ar fi evaluat acțiunile inculpatului acestea puteau și trebuiau calificate ca fiind relații civile, or, această solicitare este îndreptată spre ameliorarea situației inculpatei, având în vedere faptul că în ședință de judecată cu certitudine s-a demonstrat că ultima sub diferite pretexte a dobândit sume de bani de la partea vătămată, prin inducere în eroare și abuzând de încrederea părții vătămate.

Colegiul Penal remarcă că, limita între un acord civil și o escrocherie este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna-credință a părților, iar în cazul escrocheriei, prin abuz de încredere și înșelăciune. Totodată, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: 1) atitudinea făptuitorului de faptul transmiterii lui a bunurilor; 2) prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele. Lipsa intenției infracționale la momentul intrării în raporturi juridice civile nu presupune excluderea trecerii pe parcurs a raporturilor civile în sfera penalului.

7.5. Nu poate fi admisă nici afirmația apărării cu privire la încălcarea prevederilor art. 63 alin. (3) Cod de procedură penală, or în acest sens urmează a fi ținut cont de Decizia Curții Constituționale nr. 25 din 29.03.2018, pronunțată în baza sesizării nr. 20g/2018 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 63 alin. (1) punctele 1)-3) și alin. (2) pct.

3) din Codul de procedură penală (recunoașterea calității de bănuît a persoanei), conform căreia, „în cazul în care față de o persoană există anumite bănuieli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această persoană în calitate de bănuît în decurs de 5 zile din momentul de începere a primei acțiuni procedurale”.

Colegiul consideră nefondate și argumentele apărării privind faptul că prin ordonanța de începere a urmăririi penale i s-ar fi atribuit statutul de acuzat în materie penală inculpatei prin simpla precizare a identității sale în acest act, or în esență, ordonanța de începere a urmăririi penale nu denotă începerea unei acțiuni procedurale, ci reprezintă un incident procesual, care doar semnifică investirea organului de urmărire penală cu drepturile prevăzute de lege pentru efectuarea cercetării în legătură cu fapta și persoana prevăzute în actul de sesizare, adică denotă momentul din care pot fi identificate probele necesare stabilirii existenței infracțiunii, identității făptuitorului și vinovăției acestuia pentru a se decide dacă este cazul trimiterii sale în judecată, cât și cele în legătură cu măsurile procesuale care pot fi dispuse pentru normala desfășurare a procesului penal, astfel încât stipularea identității inculpatei în acest act, nu poate afecta în nici un mod situația ultimei sau anumite drepturi ale acesteia, cu excepția acțiunilor de urmărire penală care pot fi desfășurate ulterior începerii urmăririi penale și prin urmare nu a aduc nici o repercusiune în situația lui *****.

De altfel, Colegiul notează că inclusiv partea apărării, invocând incidența unor repercusiuni prin ordonanța de pornire a urmăririi penale, de facto nu a fost precizat nici o circumstanță de fapt sau un argument real și plauzibil despre care anume drept al inculpatei ar fi putut fi afectat prin acest act, de altfel nerecurat la etapa terminării urmăririi penale, motiv pentru care Colegiul tratează aceste argumente drept evazive și vădit nefondate.

Or, pentru aprecierea existenței sau absenței unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)”, care reprezintă factorul determinant în procesul de calificare a ordonanței de începere a urmăririi penale raportat la situația inculpatei *****, sub aspectul unei „acuzății în materie penală” în sensul articolului 6 § 1 din Convenție, cât și sub aspectul dispozițiilor articolului 63 alin.(11) din Codul de procedură penală, Colegiul reține că aceasta necesită să efectueze o ingerință directă în drepturi fundamentale ale unei persoane, cum ar fi inviolabilitatea domiciliului și a vieții private *lato sensu*, a libertății de circulație, a dreptului la muncă etc care sunt stipulate exhaustiv în Constituție, Codul penal, Codul de procedură penală sau în

Convenția Europeană a Drepturilor și Libertăților fundamentale ale Omului, care însă la caz au fost invocate superficial, or nu a fost afectată în nici un mod situația inculpatei la pornirea urmăririi penale, decât odată cu înaintarea oficială a bănuielii, în temeiul căreia ***** a confirmat privind asumarea obligațiilor sale în această calitate, care nu erau incidente la etapa începerii urmăririi penale.

În aceste condiții, apărarea a arogat nefondat, sub auspiciul ordonanței de începere a urmăririi penale, care denotă doar un act de permite organului de urmărire penală să efectueze anumite acțiuni procedurale, dar care nu reprezintă în esență o asemenea acțiune sau un mijloc de probă, aplicarea garanțiilor prevăzute de art.6 din Convenție, exemplificat în jurisprudența Curții prin faptul că acuzația intervine nu din momentul în care această calitate îi este adusă la cunoștință, ci din momentul în care autoritățile naționale aveau motive plauzibile pentru a-l suspecta de comiterea unei infracțiuni (hotărârea Brusco împotriva Franței din 14 noiembrie 2010 și Sobko împotriva Ucrainei din 17 decembrie 2015, Bondaletov împotriva Ucrainei din 31 octombrie 2013).

7.6. De asemenea, Colegiul consideră nefondate și obiecțiile apărării privind incertitudinea învinuirii aduse, or de către acuzare au fost precizate la formularea acesteia circumstanțele de fapt esențiale privind locul, data, modul de comitere a faptei, susceptibilă de a fi înțeleasă unui observator obiectiv, iar la acest aspect, Colegiul mai explică că o acuzație se formulează pe anumite circumstanțe de fapt și de drept stabilite în rezultatul administrării probelor, însă într-adevăr în fiecare caz distinct, aceasta nu poate să abundeze în detalii, în lipsa și imposibilitatea constatării căroră, fapta imputată este deja una clară și previzibilă, din care se explică îndeajuns de meticulos conduita făptuitorului și acțiunile sale, cu respectarea de facto a prevederilor art. 281 din Codul de procedură penală.

În acest context, se statuează că cele invocate de apărare nu sunt susceptibile de nulitate absolută a actelor procedurale, adică a învinuirilor formulate și a rechizitoriului, fiind nefondate de drept, iar mai mult, cu privire la aspectele de nulitate relativă, inclusiv cu referire la inadmisibilitatea probelor administrate, inclusiv cu referire la purtătorul de informație tehnico -electronică cu înregistrări, Colegiul relevă că autenticitatea acestora nu a fost contestată nici o dată, inclusiv la cercetarea acestuia în instanța de judecată, decât la etapa de dezbateri judiciare, iar în conformitate cu prevederile art. 251, doar încălcarea prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența

interpretului, traducătorului, dacă sânt obligatorii potrivit legii, atrage nulitatea actului procedural și nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei, însă încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin.(2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii – când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale – când partea ia cunoștință de materialele dosarului, sau în instanța de judecată – când partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță, or la etapa urmăririi penale, conform procesului verbal despre informarea privind terminarea urmăririi penale și de prezentare a materialelor cauzei penale (vol. I, f.d.141), nu se relevă asemenea obiecții.

Totodată, Colegiul nu consideră incidente prevederile art. 94 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, cu privire la proba video, ca fiind obținută dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată, în aceleași condiții potrivit căreia nu a fost contestată autenticitatea acesteia atât la urmărirea penală, cât și în cadrul cercetării sale, ci decât în contextul dezbaterilor judiciare, iar la caz s-a dovedit sursa acesteia ca fiind partea vătămată *****, de la care a fost ridicată legal în condițiile art. 126 și 164 din Codul de procedură penală, fiind înregistrate de acesta personal până la inițierea investigațiilor penale, adică nu pot fi imputate încălcarea prevederilor Codului de procedură penală cu referire la administrarea probelor video, în condițiile în care a fost efectuată în afara unui proces penal, însă până la pornirea acestuia și nu concomitent, motiv pentru care Colegiul stabilește că instanța de fond argumentat a considerat proba cu înregistrări video drept una admisibilă, utilă și pertinentă cauzei penale.

În acest sens, Colegiul Penal verificând ansamblul de probe ce au fost administrate în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală, nu a depistat careva încălcări de procedură, sau încălcări a drepturilor și intereselor inculpatei iar vinovăția inculpatei ***** în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, a fost dovedită pe deplin în baza probelor prezentate la cauza penală care demonstrează vinovăția acesteia în afara oricărui dubiu rezonabil.

Or fapta infracțiunii se demonstrează indubitabil la caz, deoarece partea vătămată ***** a explicat într-un mod cert despre fiecare sumă de bani primită de la inculpata ***** și anume că a primit mijloacele bănești în cuantum de 300 EURO în automobilul unei persoane pe nume

„Gurschi”, în automobil de model „Mercedes”, în sectorul Centru, iar restul sumei până la 2400 EURO a transmis-o lui ***** la locul ei de muncă - ÎMGFL-10, pe str. Alecsandri 10, or acest sediu se află în blocul locativ, la etajul 1 și în birou era singură. Iar suma de 2000 EURO a transmis-o în fața magazinului „Lumea copiilor”, actualul „Gemeni” de pe bd. Ștefan cel Mare, după care suma de 200 EURO și suma de 200 dolari SUA a transmis-o din nou la sediul ÎMGFL. Mai invocă că suma de 100 EURO pentru publicarea bonului nu ține minte unde a transmis-o, dar suma de 3000 lei a transmis-o lui ***** la el în biroul din str. Anestiade 26 și suma de 300 EURO a transmis-o pe str. Teilor, la noul loc de muncă al lui ***** în SEL. Aducă că a transmis suma de 400 EURO în fața sediului pe str. Teilor, la intrare, la ușă, precizând că suma de 650 dolari SUA a fost calculată din suma de 3000 lei pe care el a calculat-o conform sumei de 250 de dolari SUA, conform cursului oficial, iar la suma 5700 EURO a pus inclusiv procentajul de la suma de 1000 EURO luată ca împrumut, iar suma de 5400 este suma reală transmisă, pe când suma de 300 EURO fiind dobânda împrumutului.

Mai mult, partea vătămată invocă că suma transmisă este una considerabilă pentru el, care la caz se argumentează prin faptul demonstrării împrumutului de către ***** a sumei de 1000 EURO, care confirmă lipsa unor venituri exorbitante a acestuia și denotă starea sa materială mai puțin favorabilă, condiție în care aceste mijloace bănești sunt considerate indispensabile acestuia pentru asigurarea necesităților sale uzuale precum și prin declarațiile martorului ***** care confirmă că a împrumutat părții vătămate suma de 1000 EURO, cu o penalitate de 10% pe lună, după care ***** susține că i-a transmis inculpatei suma de 2 mii de EURO.

În continuare, tot partea vătămată afirmă că ***** activa în cadrul ÎMGFL nr. 10 din mun. Chișinău, pe str. V. Alecsandri, fapt care se confirmă și prin carnetul de muncă anexat la cauza penală și a adăugat că i s-a propus victimei să dobândească un apartament situat pe str. Hâncești, 20 din mun. Chișinău, care se află la evidența întreprinderii unde activa doamna *****, însă în acest scop sânt necesare mijloace bănești în cuantum de 12 mii de EURO, în temeiul cărora și au fost achitate de multiple ori mijloacele bănești expuse supra, ce denotă că inculpata a acționat cu o intenție unică prelungită, or pretextul invocat a fost unic, de a dobândi un obiect imobil.

În scopul verificării autenticității celor expuse de partea vătămată, Colegiul penal relevă și declarațiile martorului *****, potrivit căruia acesta confirmat că a activat la Întreprinderea Municipală nr. 10, însă o singură

dată a văzut-o pe doamna ***** afară, în timp ce discuta cu o persoană necunoscută lui, dar pe care l-a recunoscut la poliție când i s-a prezentat o fotografie spre recunoaștere, adică victima ***** , ce reiese din declarațiile martorului la urmărirea penală, confirmate de ultimul în ședința de judecată, precizând totodată că în pofida faptului că nu cunoaște despre ce au discutat aceste două persoane, totuși între aceștia a fost o discuție aprinsă, circumstanțe care relevă legătura existentă între inculpată și partea vătămată, cât și faptul existenței unor raporturi existente real între aceștia.

8. Analizând totalitatea probelor administrate coroborate cu circumstanțele cauzei penale, Colegiul Penal consideră că instanța de fond corect a aplicat prevederile legale, a recunoscut-o vinovată pe ***** de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (în redacția Legii nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022), liberându-o de răspundere penal în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal.

Or, în conformitate cu art. 60 alin. (1), lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv, iar prin prisma art. 10 din Codul penal, în rezultatul modificării sancțiunii penale a normei incriminate prin lege, inculpatei i se incriminează o infracțiune mai puțin gravă.

Totodată, potrivit art. 53 lit. g) din Codul penal, persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazul prescripției de tragere la răspundere penală.

În conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 3) din Codul de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

Iar potrivit alin. (6) din art. 389 al Codului de procedură penală, la adoptarea sentinței de condamnare cu liberarea de pedeapsă sau, după caz, a sentinței de condamnare fără stabilirea pedepsei, instanța argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată.

Prin urmare, raportând normele sus indicate la circumstanțele cauzei care guvernează speța Colegiul consideră că, instanța de fond corect a reținut că, infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (în

redacția Legii nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022), a fost comisă de către inculpata ***** sub aspectul unei infracțiuni prelungite, a cărei ultime acțiuni a avut lor la 27 mai 2013, iar din momentul săvârșirii infracțiunii a trecut o perioadă de timp mai mare de 10 ani, perioadă în care inculpata ***** nu s-a aflat în căutare și conform materialelor cauzei penale nu s-au stabilit comiterea altor infracțiuni în această perioadă până la adoptarea prezentei sentințe.

Așadar, având în vedere faptul că termenul prescripției tragerii la răspundere penală, în privința inculpatei *****, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal (în redacția Legii nr. 247 din 29 iulie 2022, în vigoare din 26 august 2022), a expirat, până la data adoptării sentinței instanței de fond, Colegiul consideră că prima instanță argumentat a liberat-o pe ***** de răspundere penală pentru fapta comisă.

9. *Cu referire la acțiunea civilă înaintată de avocatul ***** în interesele părții vătămate ****** privind încasarea de la inculpata ***** a prejudiciului material în mărime de 108 429 lei și a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei menționând că partea vătămată la acel moment locuia cu fiica, fratele său și părinții săi într-o locuință mică, unde erau condiții nefavorabile în speranța obținerii unei locuințe prin intermediul lui *****, iar aceste acțiuni sau reflectat negativ față de victimă, care zilnic primea obiecții de la părinți că necesită să treacă în altă locuință, cât și în privința fiicei sale, care urma să se pregătească de școală, fără însă a avea condițiile necesare și astfel a suferit întreaga familie, Colegiul menționează că, în conformitate cu art.219 alin.(1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se intențează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Concomitent, potrivit art. 221 alin. (1) din același cod, acțiunea civilă în procesul penal se intențează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești.

În situația din speță Colegiul menționează că în situația din speță s-a stabilit cu certitudine că, *inculpata ****** este vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, or părții vătămate ***** i-au fost cauzate daune materiale rezultate din depozitarea de mijloacele bănești în sumă de 5100 EURO, 200 dolari SUA și a 3000 de lei, care la data transmiterii mijloacelor bănești, conform cursului

oficial al BNM reprezintă o valoare totală de 79 833,24 de lei, și prin urmare instanța de fond argumentat a stabilit că anume această sumă urmează a fi încasată de la inculpata ***** în beneficiul părții vătămate ***** în calitate de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

10. Cât privește solicitarea încasării prejudiciului moral, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 1398 ale Codului civil (în redacția Legii nr. 1125 din 13 iunie 2002), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțământul persoanei vătămate și dacă fapta autorului nu vine în contradicție cu normele de etică și morală.

Conform prevederilor art. 1422 ale Codului civil al R. Moldova (în redacția Legii nr. 1125 din 13 iunie 2002), în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege.

Colegiul menționează că fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate. Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și

estimeze prejudiciul moral suferit, dar numai instanța de judecată este împuternicită prin lege să determine mărimea prejudiciului moral prin echivalent bănesc, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de personalitatea părții vătămate, de circumstanțele cazului concret în care părții vătămate i-au fost cauzate leziuni corporale.

Mărimea prejudiciului moral solicitat de către partea vătămată în cuantum de 100 000 lei, nu a fost dovedit în mărimea solicitată, este de reținut faptul că ultima fără îndoială a avut de suferit moral în urma acțiunilor ilegale ale inculpatei, totuși Colegiul Penal consideră mărimea prejudiciului moral pretins de avocatul părții vătămate în sumă de 100 000 lei unul exorbitant.

Pornind de la prevederile art. 41 CEDO, cererea cu privire la încasarea prejudiciului moral nu trebuie să fie exorbitant.

În împrejurările enunțate supra, Colegiul Penal conchide că instanța de fond întemeiat a admis în parte acțiunea civilă și întemeiat a dispus a încasa de la ***** în beneficiul părții vătămate ***** suma de 50 000 (cincizeci mii) lei cu titlul de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, considerând că această despăgubire corespunde suferințelor psihice suportate și poate aduce satisfacție echitabilă părții vătămate.

11. *Referitor la mijloacele materiale de probă*, și anume, purtătorul de informație tehnico - electronică de tip CD-R cu denumirea „OMEGA”, pe care se atestă înregistrări audio video, o recipisă în copie datată cu 7 aprilie 2011 și un înscris de ciornă în copie nedatat, cu mențiunea unor calcule a mijloacelor bănești, Colegiul penal consideră că prima instanță ținând cont de prevederile art. 162 alin. (1) pct. 5) și art. 157 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, argumentat a dispus că acestea urmează a se deține la cauza penală pe toată durata păstrării sale.

12. Acestea fiind stabilite, Colegiul Penal consideră necesar de a respinge apelul *avocatului ***** în interesele inculpatei ****** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 20 iulie 2023 și a menține sentința recurată fără modificări, or argumentele invocate în cererea de apel depusă sunt neîntemeiate și nu pot servi drept temei de admitere a acestuia în prezența circumstanțelor sus indicate.

13. În conformitate cu prevederile art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c), art. 417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E :

Respinge *apelul avocatului ***** în interesele inculpatei ******
declarat împotriva sentinței Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 20
iulie 2023, ca nefondat cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

Decizia este executorie, dar cu drept de recurs în Curtea Supremă de
Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunțată public la *17 ianuarie 2024, ora 14:00*.

Președintele ședinței
Stelian

Teleucă

Judecător

Chiroșca Igor

Judecător

Robu *****